

**Gemeente
Helden**

***Beleidsnota
“Sport beweegt Helden”***

Gemeente Helden
Mei 2005

Inhoudsopgave concept-nota “Sport beweegt Helden”

Inhoudsopgave	1, 2, 3
Samenvatting	4, 5, 6
1. Inleiding	7
Aanleiding	7
Opbouw van nota	7
Uitdagingen toekomstig sportbeleid	8
Dwarsverbanden met andere beleidsterreinen	9
2. Missie, doelstelling, effecten en taken van de gemeente Helden op het gebied van sport en bewegen	9, 10
3. <u>Thema 1: Maatschappelijke functies en ontwikkelingen in de sport</u>	11
Ruimte voor ongeorganiseerd sporten en bewegen	11
Sport en gezondheid	11
Samenwerking en professionalisering van sportverenigingen	12
Sportraad Helden	12
4. <u>Thema 2: Accommodaties</u>	14
<i>Sportaccommodaties algemeen</i>	
Inleiding	14
Basissportvoorzieningen	14
Centralisatie en clustering van sportaccommodaties	15
Instandhouding en uitbreiding sportaccommodaties	16
Meervoudig gebruik	16
Veiligheid	17
<i>Buitensportaccommodaties</i>	
Accommodatieaanbod	17
NOC*NSF planningsnormen	18
Bijzondere huurvoorwaarden	18
Subsidiëring vervangende nieuwbouw	19
Garantstelling	19
Privatisering buitensportaccommodaties	20
Kunstgras	21
Ligging	21
Parkeercapaciteit	22
THYAS-complex	22

	<i>Binnensportaccommodaties</i>	
	Optimaal gebruik gymzalen	22
	Onderzoek behoefte binnensportaccommodaties	23
	Nieuwbouw gymzalen	24
	Inrichting gemeentelijke gymzalen	24
	Privatisering	25
	Sporthallen	26
	Zwembad de Waterlaot	26
5.	<u>Thema 3: vrijwilligers</u>	28
	Vrijwilligersbeleid	28
	Verenigingsondersteuning	28
	Cursus Vrijwilligers in de sport	29
	Financiële ondersteuning vrijwilligerswerk	29
	Jongerenparticipatie	29
	Communicatie met verenigingen en vrijwilligers	30
6.	<u>Thema 4: Subsidies en tarieven</u>	31
	Relatie tussen subsidies en tarieven	31
	<i>Subsidies</i>	
	Nieuw subsidiebeleid voor sport is wenselijk	31
	Uitgangspunten	32
	Prioriteiten	32
	Huurbijdrageregeling binnen- en zwemsport	32
	Overgangperiode	32
	<i>Tarieven</i>	
	Algemeen	34
	Wens voor herziening tariefberekening	35
	Huurtarieven groensport	35
	Tariefkeuze	35
	Uitgangspunten	36
7.	<u>Thema 5: Breedtesport en topsport</u>	36
	Relatie breedtesport en topsport	37
	Ondersteuning breedtesport	37
	Ondersteuning topsport	37
	Nieuwe sporten	38
	Sportstimulering	39
	De Sportexpresse	39
	Stimuleringsregeling Buurt-Onderwijs-Sport	40
	Sporten en bewegen voor en door ouderen	40
	Sporten en bewegen door gehandicapte mensen of mensen met een chronische aandoening	41
	Ongeorganiseerde sport	41

8.	Monitoring en meetbaarheid	43
	Effecten leefbaarheid	43
	Effecten georganiseerde sport	43
	Effecten sporten en bewegen	43
9.	Financiering	44
10.	Besluitenlijst	45, 46, 47
11.	Lijst bijbehorende bijlagen	48
12.	Lijst bronnen, geraadpleegde literatuur	49, 50

Sporten en bewegen voor ouderen

Tennis in Panningen en Beringe

Street- en jazzdance populair bij jeugd

Zwemmen in de gemeente Helden

Samenvatting concept-sportnota “Sport beweegt Helden”

Aanleiding

Sport en bewegen wordt vrijblijvender, professioneler, grootschaliger en commerciëler. Door deze maatschappelijke ontwikkelingen neemt de druk op de sportverenigingen en hun vrijwilligers toe. Ook in de gemeente Helden beginnen deze ontwikkelingen zich geleidelijk te manifesteren. Dat is de belangrijkste reden dat de sportsector en de politiek in Helden een duidelijke toekomstvisie voor de sport en bewegen verlangen.

Doelstelling

Sport en bewegen is goed voor de gezondheid. Het biedt ontspanning en zorgt voor ontmoetingen bij sporters, vrijwilligers en toeschouwers. Dat is erg belangrijk voor de leefbaarheid in onze gemeente. Sport moet om deze redenen voor iedereen toegankelijk zijn. Inwoners moeten de ruimte krijgen om eigen initiatieven te nemen tot sportbeoefening. De rol van de gemeente is daarbij faciliterend en zoveel mogelijk vraaggestuurd. Dat betekent niet dat iedere vraag gehonoreerd wordt; bij het maken van keuzes streven we binnen de beschikbare middelen naar een zo breed mogelijk draagvlak.

Effecten

We willen met ons sportbeleid bereiken dat er een goede toegankelijkheid ontstaat van het georganiseerd en ongeorganiseerd aanbod “sport en bewegen”, met name voor de doelgroepen jeugd, ouderen en mensen met een beperking. Een sterke breedtesport en sterke, goed functionerende sportverenigingen met een gevarieerd aanbod zijn van belang voor de toekomst van de Heldense sportbeoefening. We blijven kwalitatief goede accommodaties aanbieden en verenigingen ondersteunen en subsidiëren om dit te bereiken.

Thema 1: Maatschappelijke functies en ontwikkelingen in de sport

Sport en bewegen begint bij de voordeur! Door openbare en recreatieve voorzieningen in stand te houden of te creëren, willen we jong en oud prikkelen om op ongebonden wijze te sporten en te bewegen in de openbare ruimte.

In 2005 wordt een nota lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld waarbij het preventieve aspect van sport en bewegen voor de genoemde doelgroepen nadrukkelijk aan bod komt.

De samenwerking en professionalisering van sportverenigingen gaan we stimuleren omdat dit leidt tot een sterkere lokale sportinfrastructuur. De sportraad Helden krijgt hierbij een nieuwe rol; die van coördinator en klankbord.

Thema 2: accommodaties

In het sportaccommodatiebeleid gaan we uit van een vraaggericht aanbod. We dragen als gemeente alleen bij aan de realisatie en aan het onderhoud van basissportvoorzieningen. Hiervoor zijn in de nota criteria benoemd. De andere voorzieningen zijn “secundair” en een verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf.

We laten de keuze om over te gaan tot clustering, centralisatie en/of privatisering van buitensportaccommodaties voorsnog bij de verenigingen zelf. Pas als er gegronde redenen zijn, maakt de gemeente het bespreekbaar. Wel streven we in de toekomst naar een meervoudig gebruik van de buitensportaccommodaties waardoor het maatschappelijk rendement ervan wordt vergroot.

Omdat we in de toekomst te maken krijgen met verouderde kleedaccommodaties, stellen we in 2005/2007 financiële kaders vast voor de gemeentelijke ondersteuning bij renovaties en nieuwbouw van kleedaccommodaties. Tot die tijd handhaven we het project “renovatie sportkleedaccommodaties” en passen we maatwerk toe.

Het gebruik van de gemeentelijke gymzalen willen we optimaliseren door er meer incidentele activiteiten in toe te staan.

De gymzaalinrichting gaat veranderen vanwege nieuwe bewegingsmethodes in het onderwijs. Tevens worden vervangingen voortaan kritischer getoetst op noodzakelijkheid en efficiency. Het beheer en de exploitatie van de meeste gemeentelijke gymzalen willen op afstand zetten. Daarbij hanteren we als absolute voorwaarde dat het primaat van het onderwijs bij het gymzaalgebruik gegarandeerd blijft en dat het gebruiks- en bestaansrecht van (binnen)sportverenigingen of andere organisaties niet mag worden aangetast in de nieuwe situatie.

We onderzoeken de mogelijkheden voor één beheersstructuur van de aanwezige sportvoorzieningen bij het Bouwens van der Boijecollege.

Thema 3: vrijwilligers

Een apart vrijwilligersbeleid voor de sport past niet binnen het integraal karakter van het gemeentelijk leefbaarheidsbeleid. Daarom blijft het onderdeel van het algeheel vrijwilligersbeleid. Wel voegen we specifieke elementen toe waar sportverenigingen concreet baat bij hebben. We onderzoeken verder de (financiële) haalbaarheid van een welzijnswinkel die een meer gerichte en op maat gesneden ondersteuning aan vrijwilligers en verenigingen kan bieden. De subsidieregeling voor sporttechnische kadervorming evalueren we bij de ontwikkeling van een nieuw subsidiestelsel voor de sport. De communicatie met de verenigingen en vrijwilligers willen we verstevigen door naast het bestaande onderhouds- en beheeroverleg twee maal per jaar een bestuurlijk overleg te houden met de sportverenigingen. Ook zullen we de gemeentelijke website actiever gaan benutten als communicatiemiddel.

Thema 4: subsidies en tarieven

We ontwikkelen in 2005/2007 een nieuw subsidie- en tarievenstelsel voor de sport. Uitgangspunt in het nieuwe stelsel is allereerst dat de subsidiëring méér moet worden aangemerkt als een prikkel om iets te doen in plaats van alléén een vaste bron van inkomsten voor verenigingen. De sportsubsidies worden in de toekomst sterker gekoppeld aan te behalen maatschappelijke prestaties door verenigingen. Bij de ontwikkeling van het nieuwe stelsel wordt tevens de huurbijdragerегeling binnen- en zwemsport geëvalueerd, waarbij de effectiviteit ervan kritisch wordt getoetst. Een subsidieovergangsregeling zorgt ervoor dat vooruitlopend op het nieuwe stelsel alvast inhoud wordt gegeven aan de verdere sportstimulering en aan ondersteuning van sportverenigingen bij twee actuele knelpunten: de toenemende regel- en wetgeving en de kaderproblematiek.

De kostendekkendheid van de gemeentelijke tarieven wordt binnen het nieuwe stelsel kritisch onder de loep genomen.

Thema 5: breedtesport en topsport

In het gemeentelijk sportbeleid heeft de ondersteuning van de breedtesport in al haar facetten de prioriteit. In de nota wordt aangegeven hoe we de topsport benaderen in ons toekomstig sportbeleid. We vormen een bescheiden “topsport-fonds” waarin topsportprestaties in aanmerking komen voor een waarderingsbijdrage van de gemeente Helden. Nieuwe sporten zijn en blijven welkom in de gemeente Helden. Onder bepaalde voorwaarden verlenen we medewerking bij de particuliere initiatieven hierin. In 2005/2006

bepalen we in welke opzet het sportkennismakingsproject “de Sportexpresse” een vervolg krijgt als de rijksfinanciering na 2006 afloopt en hoe we inschrijven voor de nieuwe stimuleringsregeling “Buurt-Onderwijs-Sport”.

We gaan het aanbod van activiteiten en initiatieven voor sport en bewegen voor ouderen, gehandicapten en mensen met een chronische ziekte met alle betrokken partijen inventariseren, op elkaar afstemmen en zonodig uitbreiden. Dit met als doel om sport en bewegen voor deze doelgroepen op basis van een vraaggericht aanbod te bevorderen en bovenal beter toegankelijk te maken.

We benaderen de initiatieven voor particuliere voorzieningen van sportaccommodaties positief omdat er steeds meer vraag is naar ongeorganiseerde sportbeoefening in bijvoorbeeld sportscholen, fitness-centra, al dan niet in combinatie met andere voorzieningen zoals fysiotherapie, massage, sauna etc. We blijven daarbij alert op aspecten van overcapaciteit en oneigenlijke concurrentie.

Meetbaarheid

Om te weten te komen of we met het nieuwe sportbeleid de gewenste effecten bereiken, houden we in 2006 een 0-meting met behulp van een verenigingsmonitor en een onderzoek naar sportdeelname onder de Heldense inwoners. Deze twee onderzoeken herhalen we in 2009, waardoor de eerste effecten van het nieuwe sportbeleid zichtbaar gemaakt kunnen worden bij de evaluatie van de sportnota in 2009.

Financiën

Door aan de ene kant financiële ruimte te creëren, ontstaat er aan de andere kant financiële ruimte voor nieuw beleid. Dat is ons uitgangspunt bij de uitvoering van het toekomstige sportbeleid. Een inventarisatie naar de fysieke toestand van de gemeentelijke sportkleedaccommodaties moet uitsluitsel geven in hoeverre er binnen dit uitgangspunt financiële ruimte is voor bekostiging van nieuwbouw of renovaties.

De atletiekbaan in Panningen

Het hoogteparcours op het THYAS-complex

sportnota

”Sport beweegt Helden”

1. Inleiding

“Sport beweegt Helden”: de eerste sportnota van de gemeente Helden is een feit! De naam van de nota accentueert:

- de dynamiek van de sport als maatschappelijk fenomeen en de bijdrage die het hierdoor levert aan de leefbaarheid van de gemeente Helden;
- de sterke verenigingsstructuur van de Heldense sportsector;
- de hoge sportparticipatiegraad van de Heldense inwoners;
- de dynamiek van de gemeente Helden in haar voorwaardenscheppend beleid.

In deze nota wordt het sportbeleid van Helden omschreven voor de komende 10 jaren. Om dit beleid actueel te houden, wordt ze van tijd tot tijd geëvalueerd en geactualiseerd.

Verder is de nota opgebouwd uit vijf thema's die besproken zijn met de sportverenigingen en sportaanbieders. Dit gemeentelijk beleidsplan is voor hen een belangrijk kader bij het uitstippelen van hun eigen toekomstbeleid. De nota moet tot slot een basis zijn voor een goede samenwerking tussen alle partijen, met als uiteindelijk doel een gezond en toegankelijk sportklimaat in Helden voor de komende jaren.

Aanleiding

Helden is met name vanaf de jaren zeventig getypeerd als een gemeente die sportminded is. Vooral de bouw van de vele buiten- en binnensportaccommodaties in de zes kernen in de jaren zeventig en de hoge organisatie- en deelnamegraad van de Heldense inwoners in de sportwereld, hebben geleid tot deze uitstraling. De onderscheiding Sportgemeente van Limburg 2003 en de in 2004 behaalde nationale titel “sportpark van de toekomst” van het THYAS-complex onderstrepen het feit dat Helden nog steeds deze uitstraling heeft. Vanaf eind jaren negentig is sprake van vele nieuwe ontwikkelingen in de sportwereld. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de sportsector en de politiek in Helden een duidelijke beleidsvisie voor de komende jaren verlangen.

Opbouw van de nota

De volgende vijf thema's zoals die bij de voorbereidende kaderstellende politieke discussie en in het overleg met de Heldense sportsector naar voren zijn gebracht, staan in de nota centraal:

1. maatschappelijke functies en ontwikkelingen in de sport;
2. accommodaties;
3. vrijwilligers;
4. subsidies en tarieven;
5. topsport en breedtesport.

Het thema “accommodaties” is veelomvattend en krijgt daarom in deze nota de meeste aandacht.

De nota is kaderstellend van karakter; ze beperkt zich voornamelijk tot hoofdlijnen, beleidsrichtingen en globale uitgangspunten.

Verder zijn in de nota opgenomen:

- missie, doelstellingen en taken van de gemeente op het gebied van sport;

- beleidsbepalende besluiten op lange termijn niveau (uitvoering binnen 10 jaar), op middellange termijn niveau (uitvoering binnen 5 jaar) en op operationeel niveau (uitvoering binnen 2 jaar) waarmee een eerste planning en prioritering wordt aangegeven;
- alternatieve besluiten bij enkele essentiële en complexe onderwerpen, waarmee keuzemogelijkheden worden aangereikt ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming.

De omschreven besluiten dienen richting te geven aan de verdere beleidsuitvoering in de komende 10 jaren. Om de nota up-to-date te houden, wordt ze vierjaarlijks geëvalueerd. Verder wordt jaarlijks een voortgangsrapportage aangeboden aan de raad waarvan de eerste in het voorjaar van 2007.

Bij deze nota behoort een gegevensbijlage. Hierin zijn vermeld:

- algemene informatie over de huidige positie en ontwikkelingen van de sport in de maatschappij;
- essentiële achtergrondinformatie en kengetallen met betrekking tot de sportbeoefening en het sportbeleid in Helden;
- een sterkte-zwakte analyse van de sport in Helden;

Verder wordt verwezen naar de inhoud van het rapport “Binnensportaccommodaties in de gemeente Helden” van juli 2004 van het Instituut voor Sportaccommodaties van het NOC*NSF.

Als input voor de inhoud van deze sportnota is gebruikt;

- de inhoud van het gehouden debat met de Heldense sportwereld;
- de politieke discussies en voorstellen tot kaderstelling voor de sportnota;
- het vermelde rapport over binnensportaccommodaties in de gemeente Helden;
- gehouden interviews met interne beleidsmedewerkers en met externe “veldspelers” (zoals Sportraad, Sportexpresse, Stichting Prisma, Bouwens van der Boijecollege en Vorkmeer);
- vakliteratuur, specifieke informatie via internet en sportnota’s van andere gemeenten.

Uitdagingen toekomstig sportbeleid

De volgende uitdagingen voor het toekomstige sportbeleid worden geformuleerd.

1. In het gemeentelijk leefbaarheidsbeleid wordt erkend dat verenigingen en welzijnsaccommodaties van groot belang zijn voor de leefbaarheid en sociale infrastructuur in de kernen van Helden. Daarnaast zijn er maatschappelijke ontwikkelingen in de sport zoals centralisatie van sportaccommodaties en fusies van sportverenigingen. Hoe verhouden deze twee aspecten zich met elkaar?
2. De sportbeoefening wordt vrijblijvender en commerciëler. Op welke wijze moet dit worden ingepast in het gemeentelijk sport- en accommodatiebeleid?
3. Hoe gaan we in de toekomst om met de gemeentelijke sportaccommodaties? Kunnen we nog voldoende kwaliteit bieden als we het huidig gespreid aanbod handhaven?
4. Een belangrijke taak van de gemeente is weggelegd voor ondersteuning van de lokale sportwereld en van de vrijwilligers. Anderzijds wil de gemeente de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en verenigingen sterk benadrukken en bevorderen. Waar ligt de balans?
5. De bevordering van de eigen verantwoordelijkheid van verenigingen verhoudt zich goed met de mogelijkheid van centralisatie, clustering en verdere privatisering van

- sportaccommodaties. Echter, zijn de verenigingen en vrijwilligers hier aan toe en willen ze dit zelf?
6. Er is behoefte aan een nieuw tarief- en subsidiestelsel dat helder en inzichtelijk moet zijn.
 7. Gezien de maatschappelijke functies van sport moet sport en bewegen nadrukkelijker geïntegreerd worden in het totale gemeentelijk beleid.
 8. De sportsector heeft behoefte aan een intensievere communicatie met de gemeente. Deze uitdagingen hebben in een plek gekregen in de vijf genoemde thema's waarin het sportbeleid is weergegeven.

Dwarsverbanden met andere beleidsterreinen

Sportbeleid is sectoroverschrijdend en levert een input voor andere beleidsvelden. Andersom kan dat natuurlijk ook. Het is van primair belang dat de verwevenheid van het sportbeleid met het beleid binnen de andere sectoren en programma's in de gemeentelijke organisatie in kaart wordt gebracht, waarna vervolgens de integrale beleidsvorming en -uitvoering verder gestalte krijgt. De integrale benadering en positionering van het thema leefbaarheid in de gemeentelijke organisatie met inachtneming van de pijlers economie en ecologie, bieden hiervoor voldoende instrumenten en mogelijkheden.

Bij het toekomstige sportbeleid geven we in algemene zin invulling aan het doelgroepenbeleid zoals dat is omschreven in de kadernota leefbaarheid en gericht is op jongeren, allochtonen, ouderen en mensen met een beperking. Opgemerkt wordt dat bij de uitvoering van het sportbeleid de allochtone inwoners van Helden niet als een aparte doelgroep worden benaderd; allochtone jongeren, allochtone ouderen en allochtone mensen met een beperking zijn medespelers als het gaat om acties die gericht zijn op de doelgroepen jongeren, ouderen en mensen met een beperking. Met de sportactiviteiten kunnen maatschappelijke doelen en effecten worden bereikt. Bij de uitvoering ervan dient sprake te zijn van een nauwe samenwerking tussen betrokken maatschappelijke organisaties en (sport)verenigingen. Er moet echter voor gewaakt worden dat deze structuur leidt tot meer werk en meer taken voor de sportverenigingen, die hiervoor vaak niet zijn toegerust.

2. Missie, doelstelling, effecten en taken van gemeente Helden op het gebied van sport en bewegen

De gemeente Helden voert een sportbeleid om sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de inwoners te stimuleren. Dit uit oogpunt van gezondheid, ontspanning, leefbaarheid en ontmoeting. Het is belangrijk dat de gemeente Helden in deze eerste sportnota een missie, hoofddoelstelling en taakopvatting omschrijft en hoe ze de sport benadert! De missie, de hoofddoelstelling en de tussendoelen vormen de basis voor het sportbeleid voor de komende jaren, dat flexibel dient te zijn en adequaat inspeelt op ontwikkelingen.

Missie

Sport is voor iedereen toegankelijk en draagt bij aan een leefbare gemeente.
= Sport beweegt Helden!

Hoofddoelstelling

Elke inwoner van de gemeente Helden moet de ruimte krijgen om op een verantwoorde wijze te sporten en te bewegen, vanuit eigen interesse, verantwoordelijkheid en omstandigheden.

Toelichting op hoofddoelstelling

De hoofddoelstelling is zo geformuleerd om te benadrukken dat er ruimte moet zijn voor eigen initiatieven van inwoners voor sportbeoefening. Dit moet op verantwoorde wijze plaatsvinden, zowel vanuit gezondheids-, veiligheids- en financieel perspectief. De rol van de gemeente is daarbij faciliterend en zoveel mogelijk vraaggestuurd. Dit betekent niet dat elke vraag gehonoreerd kan worden. Op verantwoorde wijze betekent ook dat er keuzes dienen te worden gemaakt; een breed draagvlak voor beleidskeuzes is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Effecten

Met de missie en doelstelling willen we de volgende effecten bereiken.

- Een goede toegankelijkheid van het aanbod “sport en bewegen” in de gemeente Helden, vooral voor de doelgroepen jeugd, ouderen en mensen met een beperking.
- Een sterke breedtesport.
- Bevordering van de gezondheid van de Heldense inwoners.
- Sociale binding door middel van sport.
- Sterke en goed functionerende sportverenigingen met een gevarieerd sportaanbod.
- Leefbare kernen, waar sport en bewegen onderdeel zijn van het dagelijks leven.

Taken: hoe gaan we de gestelde doelen en effecten bereiken?

- De gemeente regisseert en coördineert in de eerste plaats de uitvoering van het sportbeleid. De regiefunctie omvat:
 - de zorg voor het instandhouden van de lokale sportinfrastructuur;
 - een bijdrage leveren aan het beschikbaar stellen van voldoende, kwalitatief goede binnen- en buitensportaccommodaties die goed bereikbaar en sociaal veilig zijn en van recreatieve voorzieningen die ook geschikt zijn voor sport en bewegen;
 - het ondersteunen en subsidiëren van sportverenigingen en -organisaties.
- De gemeente betreft de verenigingen, organisaties en andere betrokkenen bij de uitvoering en de verdere uitwerking van het sportbeleid. De verenigingen etc. dienen daarbij open te staan voor het algemeen belang van de sport.
- De gemeente schept de voorwaarden en stelt faciliteiten ter beschikking, zodat de inwoners en instellingen hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen bij het organiseren van activiteiten.
- Het aanbieden van goede en moderne voorzieningen met gebruiksmogelijkheden voor sport, bewegen, vrijetijdsbesteding en recreatie die afgestemd zijn op de behoefte. Als specifieke rol van exploitant van sportvoorzieningen heeft de gemeente de taak om haar inwoners een breed pakket van basisvoorzieningen te garanderen tegen een betaalbare prijs.

3. Thema 1: Maatschappelijke functies en ontwikkelingen in de sport

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 3 t/m 6

Ruimte voor ongeorganiseerd sporten en bewegen

Er is een tendens dat steeds meer mensen op ongebonden wijze en op individueel niveau sporten en bewegen (zoals trimmen, wandelen, fietsen, skeeleren, paardrijden, fitness etc.). In het sportbeleid wordt hiermee rekening gehouden, vooral in de voorwaardenscheppende zin. Dat gebeurt al door voorzieningen in de buurt in stand te houden en te creëren, waarmee jong en oud worden geprikkeld om meer te bewegen in de openbare ruimte en om elkaar in de buurt te ontmoeten. De negen Heldense wandelroutes in bossen en buitengebieden, de ruiterroute, het fietsroutenetwerk, de jeu-de-boules banen en trap- en speelvelden zijn voorbeelden van bestaande voorzieningen in de Heldense open ruimte. Verder zijn er plannen voor een subregionale mountainbikeroute en een kwaliteitsverbetering van de wandelroutes.

Sportverenigingen moeten overwegen of ze inspelen op de genoemde tendens. Ze kunnen bijvoorbeeld hun structuur, inrichting en aanbod zodanig aanpassen of wijzigen dat mensen zonder de directe verplichting van een lidmaatschap eerst kennis kunnen maken met een sport. Met dit "Sportexpressie-model" kan worden bereikt dat mensen makkelijker instappen en uiteindelijk toch kiezen voor een sporten en bewegen in verenigingsverband.

Bij de uitvoering van het speelruimtebeleid staan de instandhouding, de kwaliteit en het genormeerd aanbod van trap- en speelvelden in de buurt centraal. In het gemeentelijk speelvoorzieningsplan 1994-2008 zijn voorzieningen opgenomen voor kinderen tot 12 jaar. Bij de herziening van het plan in 2008 gebeurt dit ook voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar, omdat deze groep jongeren ook behoefte heeft aan eigentijdse voorzieningen, eventueel in combinatie met ontmoetingsplekken. Deze herziening is al gedeeltelijk in praktijk gebracht door de instandhouding en de aanleg van trapvelden en de realisatie van een moderne skatevoorziening in Panningen.

Besluit 1.1

Middellange termijn

Voorzieningen en maatregelen opnemen voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar bij de herziening van het gemeentelijk speelvoorzieningsplan.

Uitvoering: 2005-2009

Sport en gezondheid

De toenemende bewegingsarmoede in onze maatschappij doet zich voor in alle bevolkingsgroepen. De Nederlandse Hartstichting hanteert de norm dat een volwassene zich vijf dagen per week "matig intensief" moet inspannen om gezond te leven. Velen halen die norm niet. Kinderen en volwassenen die te weinig sporten riskeren overgewicht. Sport heeft om deze redenen een belangrijke preventieve functie.

Steeds meer mensen zijn zich bewust van de noodzaak om te bewegen en te sporten voor een goede gezondheid. Vooral de steeds groter wordende groep ouderen vindt hierin de belangrijkste motivatie voor sportbeoefening. Op basis van de Wet Collectieve Preventie Gezondheidszorg zijn de gemeenten verplicht gesteld om een Nota Lokaal Gezondheidsbeleid op te stellen, waarin sport en bewegen een onderdeel vormen.

In de in 2005 op te stellen Nota Lokaal Gezondheidsbeleid wordt nadrukkelijk aandacht geschonken aan het preventieve aspect van sport en bewegen voor bepaalde doelgroepen en de relatie hierbij met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Samenwerking en professionalisering van sportverenigingen

Sport is geen stand-alone meer. Sportverenigingen moeten zich hiervan bewust zijn of nog worden. Door de omschreven ontwikkelingen rondom de sportbeoefening, zullen in de toekomst naar verwachting de gezonde sportclubs het hoofd goed boven water kunnen houden. Hiermee worden vooral de sportverenigingen bedoeld met een uitgestippeld beleid, een toekomstvisie, een goed financieel evenwicht, een goede organisatie en sportverenigingen met een functieverbreiding.

Professionalisering op verenigingsniveau en/of op samenwerkingsniveau kan leiden tot gezonde en sterke sportclubs en is steeds meer nodig door de toenemende regel- en wetgeving en de hogere eisen van consumenten en leden.

Op landelijk niveau gaan steeds meer sportverenigingen over tot het aanstellen van trainers, verzorgers, coördinatoren en verenigingsmanagers en tot het uitbetalen van diverse vrijwilligersvergoedingen. Belangrijk daarbij is dat de toegankelijkheid van het sportaanbod gewaarborgd blijft bij de in gang gezette professionalisering. Met andere woorden; de kosten van deze professionalisering moeten niet leiden tot onverantwoorde contributieverhogingen voor de leden.

Vanuit hun eigen verantwoordelijkheid kunnen de sportverenigingen ook professionaliseren door samen te werken. Dat kan op verschillende niveau's. Er zijn daarbij twee vormen van samenwerking te onderscheiden; een verticale samenwerking (van sportverenigingen in de gemeente) en een horizontale samenwerking (van verschillende verenigingen in een kern). De gemeente zal deze vormen van samenwerking onder nog vast te stellen voorwaarden bevorderen en faciliteren.

De acties hier zijn:

- 1. daar waar mogelijk faciliteiten voor samenwerking aanbieden in de accommodatiesfeer;*
- 2. concrete samenwerking op basis van een samenwerkingsovereenkomst, fusie of oprichting van een omnivereniging via een eenmalig subsidie bevorderen.*

Deze actiepunten worden nader uitgewerkt in het nieuwe subsidiestelsel en zijn verder in deze nota meegenomen in een subsidie-overgangsregeling.

Besluit 1.2

Lange termijn

Samenwerking en professionalisering van Heldense sportverenigingen middels subsidiëring bevorderen met als doel om te komen tot meer sterke en gezonde sport- of omniverenigingen in de toekomst.

Uitvoering: 2005 – 2014

Sportraad Helden

De bestaande sportraad heeft als oorspronkelijk functie de gemeente gevraagd en ongevraagd inhoudelijk te adviseren over sportzaken en treedt op als belangenbehartiger van de aangesloten Heldense sportverenigingen. De sportraad heeft de functie van belangenbehartiger in de laatste jaren zien afbrokkelen en is qua bezetting en faciliteiten onvoldoende toegerust om deze taak goed te kunnen uitvoeren. Hierdoor is het draagvlak van de sportraad bij de sportverenigingen in de laatste jaren minder geworden.

Samen met de sportraad wordt in 2005/2006 een koerswijziging ingezet om ervoor te zorgen dat de sportraad in de toekomst goed gepositioneerd wordt bij de uitvoering van het sportbeleid en in de Heldense sportwereld. Dat kan bijvoorbeeld worden bereikt met een

coördinerende rol richting de sportverenigingen en een klankbordfunctie richting de gemeente. De sportraad kan in deze nieuwe rol een visionaire groep worden die het sportbeleid op hoofdlijnen volgt, analyseert en bespreekt. Dit vereist een andere overlegstructuur waarbij het bijvoorbeeld mogelijk is om met een wisselende samenstelling te werken. Het is van belang dat de sportraad in deze nieuwe rol en positie kan rekenen op voldoende steun en draagvlak bij de sportvereniging. De sportverenigingen worden daarom in het voortraject nauw betrokken bij de koerswijziging van de sportraad.

Besluit 1.3

Operationeel

Vanaf 2005 de behartiging- en adviesfunctie van de sportraad wijzigen in een coördinatie- en klankbordfunctie.

Uitvoering: 2005-2006

Nordic Walking in de natuur

Volleybal in gemeente Helden

Handbal in Panningen

Hockey in Panningen

4. Thema 2: Accommodaties

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 9 t/m 13, blz. 21, 22 en 23

ACCOMMODATIES ALGEMEEN

Inleiding

Het beschikbaar stellen van accommodaties is van oudsher een belangrijke gemeentelijke taak. Zo heeft ook de gemeente Helden in het verleden in de jaren zeventig en tachtig een groot aantal binnen- en buitensportaccommodaties gesticht, om aan de sportieve vraag vanuit de zes kernen tegemoet te komen. Daarmee is bereikt dat iedere kern minimaal één basisvoorziening heeft voor de binnensport (een gymzaal) en één voor de buitensport (groensportvelden). Voor de gemeente Helden is de instandhouding van deze basissportvoorzieningen in de zes kernen in financieel opzicht een grote opgave.

Leidend in het verdere sportaccommodatiebeleid dient te zijn dat het maatschappelijke rendement, een vraaggericht aanbod en de bijdrage aan de leefbaarheid in een kern centraal dient te staan. Verder dient de betekenis van de accommodatie en de kosten die daarvoor worden gemaakt, te worden afgewogen tegen de intensiteit van het gebruik van de accommodatie. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op mogelijke externe verzelfstandiging van beheer en exploitatie, meervoudig gebruik en clustering van de binnen- en buitensportaccommodaties; dit alles kan leiden tot verbetering van de doelgerichtheid, doelmatigheid en effectiviteit van het gemeentelijk accommodatiebeleid.

Basissportvoorzieningen

Gelet op de gemeentelijke ondersteuning, is het als eerste van belang dat in de toekomst duidelijk is welke voorzieningen aangemerkt worden als een basissportvoorziening.

We hanteren daarvoor de volgende vier criteria:

1. de voorziening moet bestemd zijn en gebruikt worden voor actieve sportbeoefening, waarmee wordt bedoeld activiteiten waarvoor een fysieke inspanning geleverd moet worden met een menselijke krachtmeting als doel;
2. de voorziening dient in hoge mate een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen, aan de sportstimulering voor doelgroepen in het bijzonder en aan de leefbaarheid;
3. de voorziening is in de openbare ruimte of op de commerciële markt niet of beperkt beschikbaar;
4. in het geval van sporthallen en gymzalen dienen deze bestemd te zijn voor gebruik door het onderwijs en door verschillende verenigingen ten behoeve van meerdere sportvormen.

De gemeente draagt bij aan de realisatie en aan het onderhoud van basissportvoorzieningen als wordt voldaan aan alle vier criteria.

Landelijk worden in de praktijk bij de buitensport alleen natuurgrasvelden, kunstgras- of kunststofvelden, kleedlokalen en opbergruimten bij sportparken tot basisvoorzieningen gerekend waarbij de NOC*NSF planningsnormen worden gehanteerd.

Bij de binnensport worden gymnastieklokalen, sportzalen, sporthallen en zwembaden tot basisvoorzieningen gerekend. Sporthallen en gymzalen voor eigen enkelvoudig gebruik door verenigingen worden aan het particulier initiatief overgelaten.

Secundaire voorzieningen zoals kantines, clubgebouwen en extra opbergruimten buiten de genormeerde afmetingen beschouwen we als een verantwoordelijkheid van de vereniging zelf. De gemeente verleent geen directe financiële medewerking bij verbouwingen,

onderhoud en nieuwbouw van deze secundaire voorzieningen, tenzij er sprake is van specifieke omstandigheden; dan past de gemeente maatwerk toe.

Op basis van de vier vermelde criteria kunnen sporten worden benoemd wiens accommodatie als een basissportvoorzieningen geldt.

- Bij de buitensport zijn dit atletiek, hockey, korfbal, rugby, tennis en voetbal.
- Bij de binnensport zijn dit badminton, basketbal, gymnastiek en turnen, handbal, judo, taekwondo, tafeltennis, volleybal, zaalvoetbal en zwemmen. *

* Bij de binnensport geldt als voorwaarde dat géén sprake mag zijn van een exclusief gebruik van een zaal of hal of van een permanente opstelling van materialen of toestellen in een zaal, waardoor een gebruik door andere sporten niet mogelijk is. Is dit het geval, dan is sprake van een “secundaire” voorziening.

Als algemene voorwaarde geldt dat in alle gevallen de sportaccommodaties breed en multifunctioneel ingezet moeten kunnen worden.

Besluit 2.1.

Lange termijn

De vermelde vier criteria hanteren voor een basissportvoorziening en op basis hiervan een bijdrage leveren aan het onderhoud en de realisatie van basissportvoorzieningen.

Secundaire voorzieningen aanmerken als een eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen.

Uitvoering: 2005 - 2014

Centralisatie en clustering van sportaccommodaties

Goede sportaccommodaties zijn van wezenlijk belang als verenigingen besluiten om de sportbeoefening en sportinfrastructuur op een kwalitatief hoger niveau te tillen. Met centralisatie of clustering van sportaccommodaties kan dit doel worden bereikt. *Het zijn de inwoners en sportverenigingen zelf die hiertoe het initiatief en de verantwoordelijkheid moeten nemen.* Dit vertrekpunt komt tegemoet aan de uitgangspunten van de Ontwikkelingsvisie 2000 en van de kadernota leefbaarheid. Als verenigingen hiertoe willen overgaan, kan men de mogelijke consequenties ten aanzien van de leefbaarheid in een of meerdere kernen met het aanwezige dorpsoverleg aan de orde stellen. Dit is van belang om binnen de kern voldoende draagvlak te krijgen voor de gemaakte keuze. *De gemeente zal vanuit haar verantwoordelijkheid centralisatie of clustering alleen aan de orde stellen als het maatschappelijk rendement van een gemeentelijke sportaccommodatie in een kern ter discussie staat.*

Voorwaarde bij centralisatie of clustering is dat de sportaccommodaties goed bereikbaar moeten zijn voor de inwoners van de kernen van de gemeente Helden en dat de centralisatie bij voorkeur plaatsvindt in Panningen of in Helden-Dorp. Nadrukkelijk wordt eerst bekeken of centralisatie of clustering plaats kan vinden via meervoudig en gezamenlijk gebruik van andere, bestaande sportaccommodaties of -voorzieningen. Dat wil zeggen dat er niet automatisch wordt uitgegaan van een uitbreiding van het aantal kleedlokalen, ontmoetingsruimten of kantines. Bij fusies van sportverenigingen, bevordert de gemeente ook een centralisatie van het sportaanbod in Panningen of in Helden-Dorp.

Besluit 2.2

Lange termijn

Centralisatie en clustering van (sport)accommodaties binnen de financiële mogelijkheden en onder de gestelde voorwaarden ondersteunen als dit een eigen keuze is van de desbetreffende vereniging(en). Het als gemeente pas aan de orde stellen als het maatschappelijk rendement van een gemeentelijke sportaccommodatie hiertoe aanleiding geeft.

Uitvoering: 2005 – 2014

Instandhouding en uitbreiding van sportaccommodaties

In overleg met de betrokken vereniging(en) en het dorps- of doelgroepenoverleg, wordt door de gemeente een besluit genomen over het al dan niet in stand houden van een sportaccommodatie in een kern als:

- een sportaccommodatie fysiek en financieel is afgeschreven;
- een sportaccommodatie om welke reden dan ook niet meer (naar behoren) wordt of kan worden gebruikt (bijv. bij opheffing van een vereniging);
- een gewenste fusie of clustering leidt tot het ter discussie stellen van de instandhouding van een sportaccommodatie in een kern;
- een sportaccommodatie zoals vermeld om welke reden dan ook niet meer functioneel is en te weinig of géén maatschappelijk rendement meer heeft.

Besluit 2.3

Lange termijn

De instandhouding van een sportaccommodatie in een kern ter discussie stellen als één of meer van de vier bovenstaande situaties zich voordoen.

Uitvoering: 2005 - 2014

Als een sportvereniging een verzoek indient om uitbreiding van een gemeentelijke sportaccommodatie met bijvoorbeeld kleedlokalen, velden of banen, worden respectievelijk de genoemde instandhoudingsnormen en de NOC*NSF planningsnormen gehanteerd bij de besluitvorming. Daar waar nodig kan de gemeente overgaan tot maatwerk.

Meervoudig gebruik

In de kadernota leefbaarheid is als algemeen doel vermeld om bij de welzijnsaccommodaties, waartoe ook de sportaccommodaties toebehoren, te onderzoeken waar mogelijkheden liggen om het gebruik verder te optimaliseren. Dit door bijvoorbeeld combinaties van functies toe te staan waar dit wenselijk en mogelijk is. We noemen als voorbeeld de combinaties sport, gemeenschapsvoorziening, kinderopvang en jeugdwerk.

Het meervoudig gebruik bij binnensportaccommodaties wordt in feite al in praktijk gebracht. Zo worden gymzalen en sporthallen incidenteel gebruikt door recreatieve sporters en voor evenementen en activiteiten die een grote ruimte vereisen.

Het meervoudig gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties is in de praktijk tot op heden nog beperkt, met positieve uitzondering van het THYAS-complex. De gemeentelijke buitensportvelden worden behalve door de voetbalclubs, tennisclubs en hockeyclub slechts enkele malen gebruikt voor andere doeleinden. Om meer rendement uit het gebruik van al deze velden te halen, worden in overleg met de betrokken verenigingen de mogelijkheden onderzocht om de buitensportvelden overdag gedurende de werkdagen (als ze niet in gebruik zijn door de betreffende vereniging) intensiever beschikbaar te stellen voor recreatief gebruik (bijv. voor bedrijfsdagen, sportdagen, toernooien) en voor georganiseerd gebruik door bijvoorbeeld het onderwijs, de Sportexpresse en buitenschoolse opvang. Dit vergt een aparte organisatie bij het beheer, toezicht en onderhoud van de betreffende verenigingen. Via gebruiksovereenkomsten tussen gemeente, verenigingen en gebruikers kan medegebruik worden geregeld. De huurovereenkomsten moeten hiervoor worden aangepast, met als algemene toevoeging dat de verenigingen bij de gemeentelijke buitensportvelden geen exclusief gebruiksrecht hebben.

Besluit 2.4**Middellange termijn**

Meervoudig gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties in de toekomst optimaliseren voor zover dat mogelijk is.

Uitvoering: 2005-2009

Veiligheid

Over de veiligheid in de sportaccommodaties wordt opgemerkt dat dit aspect is meegenomen in het totale beleid en uitvoering rondom de veiligheidsaanpassingen van de openbare welzijnsaccommodaties. Dit gebeurt volgens de bepalingen van het Bouwbesluit en van de gemeentelijke brandveiligheidsverordening. Ook bij de legionella-problematiek, de NEN-normen (elektra) en horeca-eisen zijn er bij de sportaccommodaties de laatste jaren de nodige aparte aanpassingen geweest, waarbij verenigingen in bepaalde gevallen financieel zijn ondersteund door de gemeente, onder andere via de systematiek van de bijzondere huurvoorwaarden. De veiligheidssituatie van de sportaccommodaties kan op dit gebied zodoende als voldoende tot goed worden aangemerkt.

Als verenigingen of gebruikers worden geconfronteerd met knelpunten bij de sociale veiligheid waardoor de bereikbaarheid en toegankelijk van een gemeentelijke sportaccommodatie wordt beperkt, worden we gezamenlijk de situatie bekeken en wordt daar waar noodzakelijk een verbetering gerealiseerd. Bij particuliere sportaccommodaties is dit een verantwoordelijkheid van de eigenaar zelf, uitgezonderd de sociale veiligheid die betrekking heeft op de gemeentelijke infrastructuur in de directe openbare omgeving van de betreffende particuliere accommodatie of op situaties waarop de eigenaar geen invloed kan uitoefenen (bijvoorbeeld bij overlast die de openbare orde en veiligheid aantast).

BUITENSPORTACCOMMODATIES**Accommodatieaanbod**

Het huidige aanbod van de buitensportaccommodaties sluit in z'n algemeenheid aan op de huidige behoefte. Enerzijds lijkt een uitbreiding van het aantal kleedaccommodaties, velden en banen op de lange termijn niet nodig gelet op het aantal te verwachten Heldense inwoners in de toekomst. Anderzijds kan een toename van de sportdeelname per inwoner, verschuivingen van de interesse in tak van sport of vereniging of van wijzigingen van de NOC*NSF planningsnormen er wel toe leiden dat een uitbreiding van deze voorzieningen gewenst is. Als dit het geval is wordt door de gemeente gestreefd om deze zogenaamde ondercapaciteit op te vangen met eventueel aanwezige overcapaciteit bij een vergelijkbare sportvoorziening elders in de gemeente. Als dit niet mogelijk of niet wenselijk is uit oogpunt van bereikbaarheid en/of leefbaarheid, wordt overwogen om met toepassing van de NOC*NSF planningsnormen en met gemeentelijke medewerking tot vermelde uitbreiding over te gaan. Voorwaarde daarbij is dat in een onderbouwd plan onder andere moet blijken dat het aantal actieve leden/sportbeoefenaars dat verbonden is aan de betreffende accommodatie gedurende minimaal vijf jaar zodanig is dat een gemeentelijke financiering van de uitbreiding verantwoord is. De gemeente toetst het plan vervolgens op (financiële) haalbaarheid.

Als naar aanleiding van respectievelijk het aantal wedstrijdteams en de ledenprognoses voor de eerstvolgende vijf jaren blijkt dat er bij een accommodatie sprake is van overcapaciteit bij kleedlokalen, velden of banen, besluit de gemeente om de overtollige voorziening(en) te sluiten, af te stoten, te herbestemmen of het beheer en onderhoud ervan in z'n geheel over te dragen aan de betreffende vereniging als ze dat wenst.

NOC*NSF planningsnormen

Door onder andere de intrede van het meisjes- en vrouwenvoetbal en de toename van het zevental-voetbal bij de junioren, zijn de planningsnormen bij de kleedlokalen van voetbalaccommodaties onder zware druk te komen staan. De KNVB en het NOC*NSF gaan uit van minimaal twee kleedkamers per speelveld, vermeerderd met twee kleedkamers per drie speelvelden. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (verder VNG te noemen) hanteert echter samen met het Nederlands Instituut voor Lokale Sport en Recreatie (LC) de norm van minimaal twee kleedkamers per speelveld, zonder enige vermeerdering. In het verleden is tussen alle partijen de afspraak gemaakt dat aanpassing van de planningsnormen alleen geldig is als hierover volledige overeenstemming is bereikt tussen genoemde partijen. Deze is er bij genoemde situatie tot op heden niet. De VNG is hierover in gesprek met de KNVB.

Ook de planningsnormen van het aantal tennisbanen staan ter discussie. De KNLTB wil de norm van 70 leden per onverlichte baan en 90 leden per verlichte baan naar beneden toe aanpassen, maar ook hierover is nog geen overeenstemming met de VNG.

We houden daarom vast aan de planningsnormen zoals die op basis van overeenstemming met de VNG gelden. Bij nieuwbouw of renovatie passen we op advies van de VNG maatwerk toe.

Bijzondere huurvoorwaarden

Op dit moment voert de gemeente de regie over de onderhoudsplanning van de gemeentelijke buitensportaccommodaties. Een meerjarenonderhoudsplan vormt de basis voor het dagelijks onderhoud en groot onderhoud van de kleedaccommodaties en velden. Verenigingen krijgen op basis van de bijzondere huurvoorwaarden een maximale vergoeding van 75% van de kosten van het benodigd materiaal. Loonkosten worden binnen deze systematiek niet vergoed.

Deze vergoedingssystematiek uit de bijzondere huurvoorwaarden die in begin jaren negentig zijn vastgesteld, staat door de toenemende regel- en wetgeving onder druk. Zo verbiedt de Arbo-regelgeving dat vrijwilligers bepaalde werkzaamheden zelf (machinaal) uitvoeren. Ook de sponsoring en medewerking van bedrijven richting sportverenigingen bij ondersteuning of het beschikbaar stellen van machines, gereedschap en materialen is beduidend minder dan een aantal jaren geleden of zelfs niet meer mogelijk. Gevolg van dit alles dat de verenigingen met hogere kosten worden geconfronteerd. Dit probleem doet zich vooral voor bij renovaties van accommodaties, die niét zijn meegenomen in het meerjarenonderhoudsplan. Het gaat daarbij om voorzieningen die vanwege hun lange afschrijvingstermijn om administratief technische redenen niet zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan. We noemen bijvoorbeeld de vervanging van tegels, vloeren, kozijnen, sanitair en plafonds. Als alternatief is hiervoor enkele jaren geleden met instemming van de raad een investeringsproject “renovatie sportkleedaccommodaties” gestart, waarmee financiële bijdragen beschikbaar gesteld kunnen worden aan verenigingen voor renovatiewerkzaamheden. Een eigen gemeentelijke prognose heeft een globaal inzicht gegeven in noodzakelijke renovaties van kleedaccommodaties in de komende jaren. Bij de bekostiging ervan is tot op heden maatwerk toegepast, door bij uitgevoerde renovaties de materiaalkosten voor 100% te vergoeden en een vergoeding in de loonkosten te verstrekken van € 10,-- per manuur. Hiermee is door de gemeenteraad al geanticipeerd op bovengenoemde problematiek. De extra kosten die voortvloeien uit de bekostiging van geplande renovaties worden niet in de voorziening toegevoegd, omdat dit te zwaar drukt op de jaarlijkse financiële huishouding van de gemeente. Het project “renovatie sportkleedaccommodaties” wordt gehandhaafd en periodiek financieel gevoed op basis van een renovatieplan.

Bij de ontwikkeling van een nieuw sportsubsidiebeleid in 2005/2006 wordt de omvang van de toekomstige financiële ondersteuning van de sportverenigingen bij groot onderhoud en bij renovaties van sportkleedaccommodaties nader in beeld gebracht. Ook vindt een actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan plaats dat financieel inzicht moet bieden en financiële consequenties in beeld moet brengen in relatie met de meerjarenbegroting en het meerjarenperspectief van de gemeente. Op basis hiervan gaan we in 2006-2007 over tot besluitvorming.

Besluit 2.5

Operationeel

Project "renovatie sportkleedaccommodaties" handhaven met als uitgangspunt een vergoeding van 100% van de materiaalkosten en een vergoeding van € 10,-- per manuur .

In 2006-2007 een besluit nemen over de toekomstige financiële medewerking van de gemeente bij groot onderhoud en renovatie van sportkleedaccommodaties.

Uitvoering: 2006-2007

Subsidiëring vervangende nieuwbouw

Op enig moment is een kleedaccommodatie technisch afgeschreven. De gemeente en de vereniging komen dan voor de vraag te staan of de kleedaccommodatie vervangen moet worden door een volledig nieuwe accommodatie. Als dit het geval is vindt de beoordeling van het bouwplan plaats op basis van geldende landelijke richtlijnen en planningsnormen. Voor de vervangende nieuwbouw van een kleedaccommodatie kunnen de verenigingen een bijdrage aanvragen bij de gemeente.

Sinds een tiental jaren zijn er geen nieuwe gemeentelijke sportkleedaccommodaties meer gebouwd in de gemeente Helden. Er is geen specifiek beleid omschreven voor vervangende nieuwbouw. De gemeente is hierbij aangewezen op maatwerk dat afgestemd dient te worden op o.a. het algemeen sportaccommodatiebeleid en op de geldende NOC*NSF planningsnormen. Omdat de gemeente Helden in de komende jaren te maken krijgt met verouderde gemeentelijke kleedaccommodaties, is het van belang dat een duidelijk beleid wordt vastgesteld voor vervangende nieuwbouw van kleedaccommodaties. Wat is de gemeentelijke financiering en wat zijn de exacte voorwaarden? In 2005/2006 wordt dit beleid uitgewerkt waarbij in 2006-2007 een besluit wordt genomen.

Besluit 2.6

Operationeel

In 2005-2007 een besluit nemen over de wijze van bekostiging van nieuwbouw van gemeentelijke sportkleedaccommodaties.

Uitvoering: 2005 - 2007.

Garantstelling

Verenigingen die een banklening aangaan voor onder andere een verbouwing, renovatie of nieuwbouw kunnen onder bepaalde voorwaarden bij de Nederlandse Stichting Waarborgfonds Sport voor maximaal 50% een garantstelling krijgen. Voorwaarde van deze stichting is dat een gemeente of een bank garant staat voor een gelijk percentage. Echter, banken zijn niet of nauwelijks bereid om zonder volledige garantie een lening voor een door de sportvereniging op te richten of te verbouwen sportaccommodatie af te geven. Omdat het veelal niet om economisch gemakkelijk overdraagbare gebouwen gaat, vinden de banken het financieringsrisico te groot. Vandaar dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een helpende hand biedt door het afgeven van garanties voor 50% op leningen, die sportverenigingen voor hun accommodaties wensen af te sluiten. De gemeente verleent in de toekomst dan ook haar medewerking om garant te staan voor de overige 50% als

verenigingen met succes een aanvraag doen bij de SWS voor financiering van een accommodatie. Als voorwaarde geldt dat uit eigen onderzoek moet blijken dat de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende vereniging in orde zijn.

Besluit 2.7

Operationeel

In 2005/2006 een nadere regeling uitwerken met als uitgangspunt dat de gemeente een garantie van maximaal 50% van investeringskosten tot een nader vast te stellen maximum van aanbiedt aan een vereniging die hierom verzoekt met als voorwaarde dat deze is gekoppeld aan een garantie van eveneens 50% van de Stichting Waarborgfonds Sport.

Uitvoering: 2005 - 2006

Privatisering buitensportaccommodaties

De ontwikkelingen in Nederland laten zien dat het traditionele beheermodel van een gemeente die beheert en onderhoudt terrein verliest. Vele gemeenten beschouwen het beheer en onderhoud van accommodaties niet meer als een kerntaak en leggen de verantwoordelijkheid ervoor in zijn geheel neer bij de verenigingen door accommodaties te privatiseren. De gemeentelijke buitensportaccommodaties in de gemeente Helden zijn al voor een groot gedeelte geprivatiseerd; binnen de bijzondere huurvoorwaarden verrichten de verenigingen zelf vele onderhoudswerkzaamheden bij gebouwen, velden en banen onder toezicht en beschikbaarstelling van een bijdrage van de gemeente.

De mogelijkheid van verdere privatisering van accommodaties is specifiek benoemd in het coalitieprogramma 2002-2006. Verdere privatisering past ook binnen de uitgangspunten in de kadernota leefbaarheid, waarin is bepaald dat de kernen zelf verantwoordelijkheid zijn voor de leefbaarheid in de kern, dat de gemeente primair kiest voor een regierol en dat de beleidsuitvoering daar waar mogelijk wordt overgelaten aan derden.

Maar een verandering van de huidige beheer- en onderhoudsvorm kan niet dwingend worden opgelegd. Het is iets waar beide partijen (gemeente en verenigingen) zich voor uitspreken. Daarbij moeten beargumenteerde en verantwoorde afwegingen worden gemaakt, onder erkenning van ieders eigen verantwoordelijkheid. En er zal sprake moeten zijn van een win-win situatie: voor beide partijen moet de privatisering voordelen opleveren, ook in financieel opzicht! En bovenal moeten de verenigingen en hun vrijwilligers een verdergaande privatisering in de praktijk aankunnen!

Als een vereniging zelf het initiatief en de verantwoordelijkheid neemt om meerdere of alle onderhoudstaken op zich te nemen, dan is dit voor de gemeente op grond van bovenstaande argumenten bespreekbaar. Een verdergaande vorm van privatisering van accommodaties is een zeer omvangrijke operatie die met de nodige zorgvuldigheid, deskundigheid en met goed overleg moet worden uitgevoerd. Om te kunnen bepalen of bijvoorbeeld volledige overdracht van beheer en onderhoud aan een sportvereniging verantwoord is, is een inschatting van de afbreukrisico's nodig, zoals het aantal vrijwilligers en de vereiste deskundigheid. De betreffende vereniging krijgt in dit geval immers te maken met een extra organisatielast en dient goed begeleid en ondersteund te worden in een privatiseringstraject. Een goede communicatie is daarbij een absolute voorwaarde! Overigens dienen in het voorbereidende traject van verdere privatisering van sportaccommodaties de mogelijkheden van centralisatie of clustering van accommodaties nadrukkelijk te worden meegenomen. Er zijn twee varianten van volledige privatisering:

1. Privatisering zonder eigendomsoverdracht;
2. Privatisering met eigendomsoverdracht (met voorkeur voor zakelijk recht).

Een privatisering met eigendomsoverdracht via zakelijk recht (recht van opstal of erfpacht) heeft onze voorkeur, omdat de gemeente bij deze variant eigenaar blijft van de grond en de aansprakelijkheid voor het gebruik van de accommodatie bij de vereniging komt te liggen.

Bij de varianten moet worden overwogen of alleen de kleedaccommodaties worden geprivatiseerd of dat daarbij ook de groensportvelden en groensingels worden geprivatiseerd. Het onderhoud van groensportvelden en groensingels vergt namelijk een grotere deskundigheid dan het onderhoud van kleedlokalen. *Als verenigingen in het overleg over verdere of volledige privatisering vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en initiatief aangeven bereid te zijn om ook het onderhoud van de velden en groensingels over te nemen, dan is dit voor de gemeente bespreekbaar.* Als dit daadwerkelijk gebeurt, worden duidelijke afspraken gemaakt over kwaliteit en controle.

Als in de toekomst op wens van verenigingen zelf tot verdere of volledige privatisering wordt overgegaan, wordt het beheer en de exploitatie van geprivatiseerde voorzieningen op de voet gevolgd door de gemeente. Ondanks alle voorzichtigheid die de gemeente moet betrachten in op te starten privatiseringstrajecten, kan het namelijk gebeuren dat het in de praktijk misgaat. In dat geval moet de gemeente tijdig kunnen ingrijpen.

Besluit 2.8

Lange termijn

Onder voorwaarden medewerking verlenen aan een verdere of volledige privatisering van een buitensportaccommodatie als een vereniging dit zelf wenst.

Uitvoering: 2005 – 2014

Kunstgras

De ontwikkelingen van de aanleg van kunstgrasvelden worden door de gemeente kritisch gevolgd. De aanleg ervan wordt overwogen als door centralisatie of clustering van accommodaties de speelintensiteit van een of meer kunstgrasvelden zodanig wordt, dat uitbreiding van velden op een locatie niet nodig is. Verder moet de te verwachten speelintensiteit zodanig hoog zijn dat de aanleg van een kunstgrasveld volledig verantwoord is. Uitgangspunt bij de aanleg is dat de verenigingen evenals bij de onderhoudsarme tennisbanen geheel verantwoordelijk worden voor het (geringe) onderhoud ervan. Tevens mag de aanleg van kunstgrasvelden niet leiden tot structurele meerkosten voor de gemeente.

Besluit 2.9

Lange termijn

Aanleg kunstgrasvelden overwegen bij centralisatie of clustering van sportaccommodaties en als de speelintensiteit de aanleg ervan volledig rechtvaardigt.

Uitvoering: 2005 - 2014

Ligging

Bij eventuele nieuwbouw van groensportaccommodaties weegt het aspect van bereikbaarheid, maar ook van ligging zwaar mee. In het toekomstig beleid streven we er naar om nieuwe sportaccommodaties aan de rand of in directe nabijheid van de kern te situeren als dit mogelijk is, zonder dat daarbij beperkingen worden opgelegd voor mogelijke toekomstige woningbouw. De sportvelden hebben op deze manier de functie van overgangsgebied tussen bebouwde en onbebouwde omgeving en hebben vanwege de directe nabijheid tot de kern tevens de functie van groenvoorziening. Bij centralisatie of clustering van accommodaties moet worden overwogen of een situering in het buitengebied, centraal tussen twee of drie kernen de voorkeur verdient.

Besluit 2.10**Lange termijn**

Bij toekomstige nieuwbouw van sportaccommodaties streven naar situering ervan aan de rand of in de directe nabijheid van de kern als dit mogelijk is.

Uitvoering: 2005 - 2014

Parkeercapaciteit

Door voldoende parkeerplaatsen bij de sportaccommodaties aan te leggen, willen we parkeeroverlast in de nabij gelegen wijken zoveel mogelijk voorkomen. De noodzakelijke uitbreiding van de parkeercapaciteit bij het THYAS-complex wordt meegenomen in de plannen die er zijn voor aanleg van nieuwe tennisbanen in Panningen. Een voorstel hierover volgt in 2005/2006. De parkeervoorzieningen bij de overige buitensportaccommodaties geven in de huidige situatie geen directe aanleiding tot opmerkingen. *Bij toekomstige parkeerproblemen wordt met de betreffende vereniging naar een oplossing gezocht.*

THYAS-complex

Het THYAS-complex in Panningen biedt mogelijkheden voor atletieksport, skeeleren, outdoor-activiteiten, onderwijsgebruik, verenigingsgebruik, recreatief en individueel gebruik. Mogelijkheden worden bekeken om dit aanbod uit te breiden, bijvoorbeeld met de nabij gelegen tennisvoorzieningen. Het complex komt tegemoet aan de huidige tendens om sportvoorzieningen zo multifunctioneel en breed als mogelijk te gebruiken. Op die wijze wordt een hoog maatschappelijk rendement behaald. Dit concept is in 2004 beloofd met de nationale titel "sportpark van de toekomst".

Met name het recreatief gebruik en regionaal karakter van het complex leggen hoge eisen bij de inrichting en het aanbod. Dat wil zeggen dat het aanbod en de kwaliteit mee moeten groeien met de markt en met de maatschappelijke ontwikkelingen. Daarom is het van belang dat de aanwezige voorzieningen van goede kwaliteit blijven en van tijd tot tijd worden gemoderniseerd of uitgebreid. *De uitbreiding van de kleedlokalen van de atletiekvereniging heeft als gevolg van de realisatie van het THYAS-complex en van het onderwijsgebruik hierbij een eerste prioriteit.*

De mate waarin de gemeente zal meewerken aan een modernisering of uitbreiding van de specifieke outdoor-voorzieningen, wordt mede afhankelijk gesteld van een uitgebreide evaluatie van de exploitatie en het gebruik van het THYAS-complex. Deze evaluatie wordt gehouden in het jaar 2007, zodat er beschikt kan worden over ervaringscijfers en -gegevens over twee volledige gebruiks jaren. *Dit houdt in dat de gemeente tot 2007 geen verdere investeringen doet ten behoeve van de uitbreidingen en modernisering van de outdoor-voorzieningen op het THYAS-complex, tenzij niet ingecalculerde ontwikkelingen hierom vragen.* In dit geval vindt aparte besluitvorming plaats door de gemeenteraad.

BINNENSPORTACCOMMODATIES**Optimaal gebruik gymzalen**

In de toekomst streven we naar een zo optimaal mogelijk gebruik van de gymzalen, waarbij de voorrangsprioriteit van het onderwijs behouden blijft. Gymzalen worden nu incidenteel gebruikt voor evenementen, culturele activiteiten, verenigingsactiviteiten, kinderfeestjes etc. waarbij het commercieel tarief wordt gehanteerd. Dit meervoudig gebruik mag niet ten koste gaan van het onderwijs- en verenigingsgebruik, van de kwaliteit van de gymzaal, de vloer en de aanwezige materialen en van de onderhouds- en schoonmaakplanning. Onderling overleg en overeenstemming tussen gebruikers en andere betrokken partijen moeten indien nodig de weg vrij maken voor meer incidentele activiteiten in de gymzaal.

De sluitingstijden van de gymzalen zoals die al vele jaren worden gehanteerd, worden kritisch onder de loep genomen. Dat geldt vooral voor de sluitingstijden van de gymzalen gedurende de zomervakantie van basisscholen. Gelet op de landelijke vakantiespreiding kan het voorkomen dat deze sluiting in een bepaald jaar de aanvang van de binnensportcompetitie heel kort nadert, waardoor er voor binnensportverenigingen niet voldoende tijd is om zich met voldoende trainingen goed te kunnen voorbereiden op de competitiestart.

Onderzoek behoefte binnensportaccommodaties

Er zijn en waren enkele knelpunten bij het beoefenen van de binnensport in Helden.

- De groei en ontwikkeling van handbalvereniging BouwCoach BEVO die over te weinig trainingsuren beschikte en die aangaf dat ze bij de thuiswedstrijden van het standaard herenteam in de eredivisie over onvoldoende faciliteiten beschikte in de sporthallen.
- De ontwikkeling van VC Pansign die behoefte had aan een centraal trainingspunt dat geschikt is voor volleybal.
- De ontwikkeling van de twee gymnastiekverenigingen in de gemeente Helden die sterk behoefte hebben aan een betere gymnastiekaccommodatie en de wens van SSS Helden van een turnhal waarbij de turntoestellen (op bepaalde tijden) kunnen blijven staan.

Deze knelpunten hebben aanleiding gevormd voor een breed behoefteonderzoek dat uitgevoerd is door het Instituut voor Sportaccommodaties van het NOC*NSF. In het rapport zijn onder andere oplossingsscenario's omschreven met daarbij benoemd de voor- en nadelen. Korthedshalve wordt verwezen naar de inhoud van dit rapport dat ter inzage ligt. Het onderzoek is verricht vanuit sportperspectief en is niet gericht op aspecten van leefbaarheid en mogelijk multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties.

Na het gehouden ISA-onderzoek is in opdracht van de raad door het college van burgemeester en wethouders vooruitlopend op het vaststellen van deze sportnota prioriteit gegeven aan het oplossen de vermelde knelpunten in de binnensport. Tijdens een gedegen analyse zijn daarbij drie reële eindscenario's bestudeerd.

Scenario 1 (vanuit optiek leefbaarheid)

De bouw van een sportzaal die fysiek onderdeel uitmaakt van een nieuw multifunctioneel centrum in Helden-Dorp en die de huidige gymzaal "de Riehn" vervangt.

Scenario 2 (vanuit optiek centralisatie)

De bouw van een sportzaal c.q. 2/3 hal bij de huidige sporthallen in Panningen met eventueel een 1/3 turnhal erbij als de gymnastieksport hiertoe wil overgaan.

Scenario 3 (vanuit optiek centralisatie en topsport)

In faciliterende zin medewerking verlenen aan Bouwcoach BEVO voor gebruik van tennishal de Heuf in Panningen als handbalhal.

In de vergadering van 4 april 2005 heeft de raad ingestemd met een voorstel om scenario 3 uit te voeren waarmee allereerst de problematiek van BEVO is opgelost binnen de uitgangspunten van deze sportnota. Pansign kan als gevolg van het vertrek van BEVO uit de sporthallen beschikken over de vrijkomende uren voor een centraal trainings- en wedstrijdpoint in de sporthallen.

Binnen de plannen voor een gemeenschapsvoorziening met gymnastiekaccommodatie in

Helden-Dorp wordt gewerkt aan een oplossing voor de problemen van SSS Helden die nadrukkelijk heeft aangegeven gehuisvest te willen zijn in Helden-Dorp. Het Masterplan Beringe voorziet in de bouw van een nieuwe gymzaal die gekoppeld wordt aan de geplande nieuwe gemeenschapsvoorziening. De huidige gymzaal wordt na de ingebruikname van de nieuwe gymzaal gesloopt.

Nieuwbouw gymzalen

Op landelijk niveau is er een vraag naar grotere afmetingen van gymzalen. Ten opzichte van de vroegere standaardmaat 21 x 12 x 5,5 meter is een zaal van minimaal 24 x 16 x 7 meter gewenst. Een gymzaal met dergelijke afmetingen komt tegemoet aan de aanbevelingen die zijn gedaan in het landelijk onderzoek naar gebruik, waardering en toekomst van gymaccommodaties. Het is een normering van de Koninklijke Vereniging Van Leraren Lichamelijke Oefening (KVLO). Deze norm is overigens nog niet overgenomen door de VNG; de door de VNG geadviseerde norm voor een gymzaal voor onderwijs ligt op 21 x 12 x 5,5 meter (252 m²). Behalve de gemeentelijke gymzaal aan de Wilhelminastraat (200 m²) voldoen de overige gymzalen aan de minimale norm van 252 m².

De keuze voor de bouw van een grotere gymzaal dient op de eerste plaats afhankelijk te worden gesteld van het toekomstig gebruik en de voorgenomen functie van de betreffende zaal. In algemene zin zijn er uiteraard verschillende voordelen te noemen die een grotere gymzaal met zich meebrengt. Zo biedt een grotere gymzaal meer kansen voor de gymnastiek sport, volleybalsport, andere binnensporten en voor het sportonderwijs. Tevens wordt via de Sportexpresse toepassing van nieuwe bewegingsmethodes door het basisonderwijs nadrukkelijk gestimuleerd. Verder is door de keuze voor realisatie van brede scholen een traject van vernieuwing ingezet, waarbij ook de keuze voor een grotere gymnastiekaccommodatie goed zou aansluiten. Bijkomend voordeel van een grotere maatvoering is dat de kwaliteit voor de avondgebruikers ook wordt verbeterd. Meer ruimte biedt immers meer mogelijkheden en leidt uiteindelijk tot een betere bezetting en exploitatie.

Respectievelijk wordt eerst het advies van de VNG en van de Stichting Prisma (basisonderwijs) afgewacht waarna een besluit wordt genomen over het hanteren van afmetingen bij nieuwbouw van gymzalen.

Inrichting gemeentelijke gymzalen

Naast een andere maatvoering van gymzalen, vragen de nieuwe bewegingsmethodes in het onderwijs om een uitbreiding van sport- en spelmaterialen in de bestaande en nieuwe gymzalen. Vele gemeenten zijn al overgegaan tot het loslaten van de zogenaamde LONDO-inrichtingseisen uit 1985, en volgen bij de aanschaf van nieuwe materialen de “basisinventarislijst voor gymzalen” van de reeds vermelde KVLO. Deze basislijst wordt door steeds meer toonaangevende instanties aanbevolen boven de Londo-lijst. Ook stichting Prisma heeft in een overleg hierover aangegeven voorstander te zijn van aanschaf van materialen volgens deze vernieuwde lijst. Zonder de aanwezigheid van deze materialen is het voor docenten niet mogelijk om de nieuwe bewegingsmethodes in het basisonderwijs adequaat toe te passen. Om deze redenen wordt tot op heden bij elke afzonderlijke investering een afweging gemaakt welke aanschaf van nieuw materiaal het meest wenselijk en nodig is. Vanaf 2005 zullen wordt de “basisinventarislijst voor gymzalen” van het KVLO gehanteerd als materialen vervangen dienen te worden en als aanvullende aanschaf binnen de eisen wenselijk is. Deze uitbreiding wordt automatisch voor een groot gedeelte gefaseerd uitgevoerd, omdat de vervanging van materialen pas wordt doorgevoerd als de huidige materialen niet meer functioneel, bruikbaar zijn of afgekeurd zijn. Een meerjaren-inrichtingsplan moet hierbij nader inzicht verschaffen. Aan de hand van dit plan worden

eventuele aanvullende middelen jaarlijks opgenomen in de begroting voor de vervanging en aanschaf van de gewenste materialen. De nieuwe inrichting mag niet leiden tot meerkosten voor de gemeente. De gewenste invulling zal worden bepaald in overleg met de scholen. Voorwaarde is dat de scholen volledig doorgroeien in de nieuwe lesmethodes.

Bij de toekomstige inrichting en vervangingen worden nadrukkelijk de noodzakelijkheid en efficiency getoetst. Als voorbeeld geldt dat in de huidige praktijk volgens de LONDO-normen nu in alle gymzalen turntoestellen aanwezig zijn. Binnen de toepassing van de KVLO-normen kan op termijn in overleg met het onderwijs de mogelijkheid en haalbaarheid worden onderzocht of in plaats hiervan wordt overgegaan tot het aanbieden van één centrale accommodatie met turntoestellen.

Besluit 2.11**Operationeel**

Met ingang van 2006 bij de vervanging en aanschaf van gymzaalmaterialen op budgettair neutrale basis de basisinventarislijst gymzalen van de KVLO hanteren.

In 2005-2007 een meerjaren-inrichtingsplan maken.

Uitvoering: 2005 - 2007

Privatisering

Net zoals bij de buitensportaccommodaties moet de vraag worden gesteld of het op afstand zetten van het beheer en onderhoud van de gymnastiekaccommodaties wenselijk en mogelijk is. Gelet op het primaat van het onderwijs bij het gymzaalgebruik, dient deze vraag op de allereerste plaats met het onderwijs te worden besproken.

Voorwaarden voor het eventueel verder op afstand zetten van de exploitatie van de gymzalen is dat het evenals bij de privatisering van de buitensportaccommodaties een win-win situatie moet opleveren en dat het niet dwingend wordt opgelegd. Ook mag het primaat van het onderwijs bij het gymzaalgebruik, het gebruiks- en bestaansrecht van de (binnen)sportverenigingen en eventuele andere organisaties die zijn aangewezen op de gymzaal niet in de nieuwe situatie worden aangetast. Verder dient het voor de gemeente in brede zin een financieel voordeel op te leveren, maar dient de andere partij er ook beter van te worden. Deze partij moet wel in staat zijn om de taken adequaat over te nemen. Overwogen moet worden of de gymzalen via een zakelijk recht ook in eigendom wordt overgedragen. Bij deze optie is sprake van een verminderde invloed van de gemeente.

Privatisering van gymzalen die fysiek aan gemeenschapshuizen zijn verbonden aan de stichtingen die de gemeenschapshuizen exploiteren is een reële mogelijkheid. Natuurlijk moet een stichting hiertoe ook bereid zijn. Het verhoudt zich goed met de uitgangspunten van de kadernota leefbaarheid. Via overeenkomsten kunnen afspraken worden gemaakt over onder andere het primaat van het onderwijs, de kwaliteit, bezetting, gebruik, (schoonmaak)onderhoudtoewijzing van uren en het meervoudig gebruik van de gymzalen voor allerlei activiteiten en evenementen in de kern. Deze afspraken dienen voor alle kernen eenduidig te zijn, zodat geen rechtsongelijkheid optreedt. Bij deze optie kunnen ook schaalvoordelen worden behaald via op te zetten samenwerkingsvormen tussen de diverse stichtingen. Dit vergt bij de voorbereidingen extra inspanningen, maar kan uiteindelijk leiden tot efficiencywinst. Indien wenselijk kan de gemeente of welzijnsinstelling Vorkmeer ondersteuning bieden tijdens het voorbereidingstraject.

Omdat er bij de gymzalen Beringe, de Riet in Panningen, gymzaal Wilhelminastraat in Panningen en de MLK-gymzaal in Helden-Dorp nu geen sprake is van een fysieke verbinding met een gemeenschapsvoorziening, zijn hier andere mogelijkheden.

- De mogelijkheid om de exploitatie en het beheer van gymzaal “de Riet” onder te brengen bij de stichting THYAS als deze stichting dit wil.
- De mogelijkheid om de MLK-zaal in Helden-Dorp onder te brengen bij de stichting Prisma als deze stichting dit wil.

Als algemene voorwaarde bij het op afstand zetten van het beheer en de exploitatie van gymzalen geldt dat de gemeente bepaalt of een stichting voldoende is toegerust om deze taak op zich te nemen. Uitgegaan moet worden van een meerwaarde voor het instandhouden, het beheer en de functie van de accommodatie.

Binnen het Masterplan Beringe wordt de nieuwe gymzaal geëxploiteerd door de toekomstige stichting die de gemeenschapsaccommodatie gaat bouwen en exploiteren. De ervaringen die hierbij worden opgedaan zijn van belang voor een eventuele identieke constructie in de andere kernen.

De exploitatie van gymzaal Wilhelminastraat wordt niet op afstand gezet gelet op de mogelijke toekomstige sluiting ervan.

Besluit 2.12

Lange termijn

Indien van toepassing overleg voeren met de betrokken partijen over de volgende mogelijkheden:

- *de exploitatie en het beheer van bestaande en nieuwe gemeentelijke gymzalen die fysiek verbonden zijn aan gemeenschapshuizen overdragen aan de stichtingen die de gemeenschapshuizen exploiteren;*
- *de exploitatie en het beheer van gymzaal de Riet overdragen aan Stichting THYAS;*
- *de exploitatie en het beheer van MLK-gymzaal overdragen aan Stichting Prisma.*

De exploitatie en het beheer van gymzaal Wilhelminastraat in eigen handen houden

Uitvoering: 2004 – 2014

Sporthallen

De beide sporthallen worden geëxploiteerd en beheerd door de Stichting Sporthallen Helden. De ontwikkelingen in het gebied rondom de sporthallen en de te verwachten meerwaarde van het maatschappelijk gebruik van de aanwezige sportaccommodaties in dit gebied, leiden tot de vraag of een afzonderlijke exploitatie van de sporthallen in de toekomst nog wenselijk is. Door de exploitatie en het beheer van sportaccommodaties in dit gebied (bijvoorbeeld THYAS-complex, gymzaal de Riet, tennisbanen, sporthallen, voetbalvelden) onder te brengen bij één partij, kunnen immers veel kansen en mogelijkheden geboden worden voor samenwerking en professionalisering. *Deze optie wordt besproken met de betrokken partijen.*

Zwembad de Waterloot

De exploitatie van het gemeentelijk zwembad de Waterloot in Panningen is in 2001 door Optisport Exploitaties b.v. overgenomen, waarbij de raad heeft gekozen voor een exploitatieovereenkomst op basis van tien jaar. De drie Heldense zwemverenigingen die gebruik maken van het zwembad, geven aan dat de huurtarieven zodanig fors zijn dat een verder gebruik van het zwembad in de toekomst door de verenigingen wellicht niet meer mogelijk is. Een uitbreiding van uren is onder andere voor de Heldense zwemvereniging niet mogelijk omdat de huurcompensatie niet toereikend is. De geschetste situatie wordt in 2005/2006 kritisch onder de loep genomen. Dat gebeurt gelijktijdig met de toetsing van de huurbijdrageregeling zwemclubs en met een financiële tussenevaluatie van de exploitatie

van het zwembad. Er is in 2004 een evaluatie gehouden naar de bevindingen van gebruikers en verenigingen, gemeentepersoneel, Optisport en de gemeente. Mede op basis van deze evaluatie, van een eventueel vervolg erop en van een financiële evaluatie wordt ruim vóór 2010 besloten of de exploitatieovereenkomst met Optisport wordt verlengd.

Judo en Taekwando in Panningen

Turnen en gymnastiek in gemeente Helden

Sportinstuiven en sportkennismakings-
project Sportexpresse in
Gemeente Helden

Wandel Helden rond.

5. Thema 3: Vrijwilligers

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 5, 17, 18

Vrijwilligersbeleid

Met inachtneming van de uitgangspunten zelfredzaamheid, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid, ondersteunt de gemeente het vrijwilligerswerk. Een belangrijk instrument daarbij is het subregionaal project “Lokaal vrijwilligerswerk in de schijnwerpers” waarmee al diverse actiepunten zijn uitgevoerd. De ingestelde collectieve aansprakelijkheidsverzekering voor de vrijwilligers van verenigingen is een van die actiepunten. Ook is een “meetlat vrijwilligerswerk” aangeboden aan de Heldense verenigingen.

In de ontwikkelingsvisie 2000 is vermeld om het vrijwilligersbeleid nog intensiever aan te pakken. Met name het mobiliseren van deskundigheid op juridisch en organisatorisch vlak ter ondersteuning van verenigingen en stichtingen, is een voor de hand liggende stap. Ook in de kadernota leefbaarheid is over vrijwilligers vermeld dat een stevige ondersteuning van het vrijwilligerswerk gewenst is en dat het vrijwilligersbeleid verder ontwikkeld moet worden.

De verenigingen en de inwoners van de betreffende kern zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoering, invulling en kwaliteit van het vrijwilligerswerk. Gezien de bijdrage van vrijwilligers aan de leefbaarheid van de kernen en gelet op de geschetste vrijwilligersproblematiek, ondersteunt en faciliteert de gemeente de verenigingen en de kernen in hun vrijwilligerswerk op een vraaggestuurde wijze.

Het is niet wenselijk om een apart vrijwilligersbeleid voor de sport te voeren en om een apart structureel pakket van activiteiten, instrumenten of voorzieningen voor de sportsector aan te bieden. Een dergelijke sectorale benadering verhoudt zich niet met het bestaande algehele vrijwilligersbeleid, met het integrale karakter van het gemeentelijk beleid en met de uitgangspunten van de kadernota leefbaarheid. Wel kunnen binnen het bestaande en te vervolgen algemeen vrijwilligersbeleid specifieke elementen worden toegevoegd, waar de sportverenigingen concreet baat bij kunnen hebben. Zo is er behoefte aan meer ondersteuning aan besturen van sportverenigingen met een accommodatie die te maken hebben met ARBO-wetgeving en bestuursaansprakelijkheid en die zich op dit terrein zo goed mogelijk willen indekken en verzekeren. In 2005/2006 wordt onderzocht of dit net zoals bij de aansprakelijkheidsverzekering collectief mogelijk is.

Verenigingsondersteuning

Een apart sportloket of een verenigingsondersteuner voor de sportverenigingen zijn vanwege het omschreven integrale vrijwilligersbeleid niet wenselijk en nauwelijks of niet haalbaar omdat het voedingsgebied van de gemeente Helden en de subregio volgens het Huis voor de Sport hiervoor te klein is.

Een kwaliteitsverbetering van het lokale ondersteuningsaanbod voor alle Heldense verenigingen kan binnen de gemeentelijke beleidskaders wel voorzien in de behoefte van de sportverenigingen. Deze verbetering kan worden bereikt door de infocentrale en de vrijwilligerscentrale van Vorkmeer te clusteren in een “welzijnswinkel” die ook beschikbaar en bereikbaar is voor sportverenigingen en hun specifieke vragen. Vorkmeer heeft plannen om deze welzijnswinkel te verwezenlijken. Met Vorkmeer moet daarbij overleg worden gevoerd over de kwaliteit van de afhandeling van de specifieke hulpvragen van sportverenigingen, over de invulling van de doorverwijsfunctie en over gewenste ondersteuning van sportverenigingen.

Verenigingen kunnen ook zelf overgaan tot het aantrekken van een eigen (professionele) verenigingsmanager die vrijwilligers ondersteunt. Het is een eigen keuze en verantwoordelijkheid van de sportverenigingen om dit op te pakken en te realiseren.

Cursus Vrijwilligers in de Sport

In 2002 is een gratis cursus van vier avonden voor veertien deelnemende sportverenigingen veel aandacht besteed aan de vrijwilligersproblematiek in de sport. Deze cursus vond plaats in het kader van het algeheel vrijwilligersbeleid. De cursus werd als goed en nuttig bestempeld door de deelnemers en voorzag daarmee in een behoefte. Aan Vorkmeer wordt opdracht gegeven om deze cursus te herhalen. Bekostiging ervan vindt plaats binnen het regulier vrijwilligersbeleid

Besluit 3.1

Operationeel

De cursus "Vrijwilligers in de sport" voor de sportverenigingen herhalen en gratis aanbieden aan de sportverenigingen.

Uitvoering: 2005 - 2006

Financiële ondersteuning vrijwilligerswerk

Sportverenigingen kunnen een beroep doen op de gemeente voor extra subsidiëring voor de sporttechnische kadervorming van vrijwilligers. Jaarlijks is een budget van maximaal € 6.800 beschikbaar voor deze subsidieregeling. Vorig jaar hebben twaalf sportverenigingen gebruik gemaakt van deze extra financiële ondersteuning. Als het budget werd overschreden, vond bij de sportverenigingen een gelijke subsidieafroaming plaats. We gaan deze subsidieregeling evalueren binnen de ontwikkeling van een nieuw subsidiestelsel voor de sport en richten ons daarbij vooral op het daadwerkelijk gebruik van de regeling in de afgelopen vijf jaren. Is de subsidieregeling goed bekend onder de verenigingen? Wat is aangevraagd en wat is uitbetaald en afgeroomd? Op basis van de evaluatie kan een gemiddeld gebruik over de laatste vijf jaren worden vastgesteld. Afhankelijk hiervan wordt bepaald of het beschikbare budget reëel is en of de subsidieregeling beter bekend moet worden gemaakt.

Besluit 3.2

Operationeel

De subsidieregeling voor sporttechnische kadervorming evalueren bij de ontwikkeling van een nieuw subsidiestelsel voor de sport.

Uitvoering: 2005 - 2006

Jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie is van groot belang voor sportverenigingen met jeugdleden. Op basis van de beleving en inbreng van jongeren binnen een sportvereniging, kunnen jongeren in commissies, werkgroepen en bestuur voor vraaggestuurde acties zorgen. Op deze wijze worden jongeren meer betrokken bij het reilen en zeilen van een vereniging. Het moet er uiteindelijk toe leiden dat jongeren zich beter thuis voelen in een vereniging, dat het activiteitsaanbod beter op hun behoeften is afgestemd en dat de jongeren eventueel vrijwilligerstaken op zich nemen. De continuïteit van een vereniging is hiermee gediend. Jongerenparticipatie binnen een vereniging met jeugdleden moet daarom worden gestimuleerd. *Sportverenigingen worden in dit kader door de gemeente en binnen het vrijwilligersbeleid gewezen op landelijke jongerenparticipatie-projecten en op het belang van jongerenparticipatie.* Ook is er in het nieuw subsidiebeleid ruimte om projecten op dit gebied te ondersteunen.

Communicatie met verenigingen en vrijwilligers

De sportverenigingen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer communicatie en intensiever overleg met de gemeente en aan een duidelijk aanspreekpunt. De gemeente mag daar verheugd over zijn, omdat het haar kan helpen bij de beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Immers, de uitvoering van de doelstellingen en besluiten zoals vermeld in deze sportnota, vereisen een goede en voortdurende communicatie tussen de verschillende betrokken partijen. De gemeente stelt zich hierbij op het standpunt, dat de wijze waarop de sportverenigingen zich zelf wensen te bundelen, de primaire verantwoordelijkheid van hen zelf is. Los daarvan ziet de gemeente het als een eigen taak en verantwoordelijkheid de communicatie en het overleg met de sportwereld ook uit eigen beweging in handen te nemen. In de gegevensbijlage is vermeld hoe het huidige overleg en de communicatie met de sportverenigingen verloopt.

Om tegemoet te komen aan de wens van de sportvereniging om meer communicatie met de gemeente, wordt vanaf 2006 naast het bestaande jaarlijks onderhoudsoverleg twee maal per jaar (in het voor- en najaar) een bestuurlijk overleg gehouden met de sportverenigingen en -organisaties. Dit wordt ingericht naar de formule van het "sportcafé".

Verder moet de nader uit te werken klankbord- en coördinatiefunctie van de sportraad een bijdrage leveren aan een intensievere communicatie met de sportverenigingen.

Tot slot wordt de gemeentelijke website in de toekomst actiever benut als mogelijkheid voor discussies, vragen en informatieuitwisseling.

Besluit 3.3

Operationeel

Vanaf 2006 twee maal per jaar een bestuurlijk overleg houden met de sportverenigingen.

De gemeentelijke website vanaf 2005 actiever benutten als communicatiemiddel met sportverenigingen.

Uitvoering: 2005 - 2006

Handboogschieten in Panningen,
Grashoek en Koningslust

Jeugdviswedstrijden bij visvijver
in Helden-Dorp

6. Thema 4: Subsidies en tarieven

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 14 t/m 16, 19 en 20

Relatie tussen subsidies en tarieven

Subsidies en tarieven hebben de overeenkomst dat het beide sturingsinstrumenten zijn. Zij worden voor uiteenlopende beleidsdoelen ingezet. De gemeente legt via subsidiëring extra accent op maatschappelijke activiteiten die zij van belang acht. Via de tariefstellingen kan de gemeente sportbeoefening bevorderen en sport laagdrempelig houden voor de inwoners. Dit gebeurt thans ook via een sociaal fonds voor minima.

Tariefberekeningen zijn vaak gebaseerd op vaste kosten en gebruiksmogelijkheden van de accommodatie. Daardoor zijn tarieven in de regel minder flexibel dan subsidies en kunnen subsidies makkelijker worden aangepast aan beleidswijzigingen dan tarieven.

Een andere relatie is dat tarieven in veel gevallen indirecte subsidies zijn, omdat de gebruikers een deel van de kostprijs van de gemeentelijke accommodaties betalen. Het verschil tussen subsidies en tarieven vervaagt hierdoor.

In het toekomstig sportbeleid wordt de relatie tussen subsidies en tarieven beter zichtbaar gemaakt. Dat kan worden bereikt door een geïntegreerd subsidiestelsel, waarbij de tarieven een onderdeel vormen van het totale subsidiebeleid. Hierdoor kan de subsidiëring nog meer resultaatgericht worden ingezet. Als voorwaarde geldt dat dit stelsel dient te passen binnen het algehele subsidie- en accommodatiebeleid.

Voor wat betreft het thema van tarieven gaan wordt uitgegaan van de situatie dat de gemeentelijke accommodaties nog niet zijn geprivatiseerd of van het scenario dat gemeentelijke sportaccommodaties zijn geprivatiseerd zonder eigendomsoverdracht.

SUBSIDIES

Nieuw subsidiebeleid voor sport is wenselijk

Met het accommodatie- en tarievenbeleid zijn subsidies de belangrijkste instrumenten om lokaal sportbeleid te voeren. Gezien de ontwikkelingen in de sport en de groeiende maatschappelijke betekenis ervan, is het wenselijk om deze instrumenten actiever in te zetten. We werken toe naar een nieuw subsidiebeleid voor de sport waarbij sprake is van een basissubsidie zoals het subsidie per jeugdlid en een soort “beloningssubsidie” voor extra activiteiten of initiatieven met een bepaald doel. Het moet passen binnen het algemeen subsidiebeleid zoals dat is verwoord in de kadernota leefbaarheid. Het nieuwe beleid moet duidelijk, herkenbaar en bekend zijn bij de sportverenigingen. Een te ontwikkelen “subsidie-leeswijzer” kan hieraan een bijdrage leveren.

Besluit 4.1

Operationeel

Ontwikkeling van een nieuw sportsubsidiebeleid waarin de tarieven zijn geïntegreerd en dat parallel loopt met de planning zoals omschreven in de kadernota leefbaarheid.

Uitvoering: 2005 - 2007

Om te komen tot een hernieuwd subsidie- en tarievenstelsel is een zorgvuldig proces van voorbereiding en besluitvorming noodzakelijk. Ten eerste dienen doelstellingen te worden geformuleerd. Vervolgens is het van belang een overlegstructuur in te stellen om draagvlak te creëren. Om een nieuw stelsel te kiezen, heeft de gemeente inzicht nodig in de huidige stand van zaken. Dit kan door middel van het op rij zetten van een aantal gegevens. Het

nieuwe stelsel dient te voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Andere elementen die deel uitmaken van het ontwikkelingsproces zijn de nieuwe berekeningswijze van de subsidies en tarieven en de gevolgen daarvan voor alle betrokkenen.

Uitgangspunten

Voor sportsubsidiëring worden in de toekomst de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- subsidiëring is geen doel op zich; het is een instrument waarmee de gemeente Helden de beleidsdoelen van sport wil bereiken zoals die in deze nota zijn beschreven;
- er moet een duidelijke koppeling worden gelegd met de maatschappelijke doelen en effecten die de gemeente wenst na te streven, en zoals die zijn beschreven in de kadernota leefbaarheid;
- de subsidiëring moet worden aangemerkt als een stimuleringsmiddel en is niet meer als alléén een vaste bron van inkomsten voor verenigingen;
- de subsidiëring moet zoveel mogelijk transparant, uniform, eenvoudig en bekend zijn bij de verenigingen;
- subsidievoorwaarden gericht op het behalen van maatschappelijke doelen, mogen er niet toe leiden dat van vrijwilligers van met name kleine verenigingen een naar verhouding te grote inzet wordt verlangd.

Effecten

Gelet op de in deze nota beschreven ontwikkelingen en stand van zaken van de sport in Helden, moet het toekomstige sportsubsidiëring het volgende stimuleren:

- een betere kwaliteit van de sportbeoefening door een goed vrijwilligersbeleid, een goede kadervorming en deskundigheidsbevordering;
- voor iedereen de drempel verlagen om sport te beoefenen;
- meer samenwerking van verenigingen op horizontale of verticaal niveau;
- een hogere mate van sportbeoefening door de jeugd (met name bij de 12-18 jarigen)
- meer jongerenparticipatie in de sportvereniging;
- meer senioren-leden aan boord houden bij de sportverenigingen;
- sportbeoefening meer toegankelijk maken voor ouderen en mensen met een beperking (lichamelijk en geestelijk gehandicapt, mensen met een chronische aandoening);
- meer aansprekende sportevenementen, sporttoernooien en sportstimuleringsdagen in de gemeente Helden.

Huurbijdrageregeling binnen- en zwemsport

Zwem- en binnensportverenigingen kunnen onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op een huurbijdrageregeling, omdat ze uit exploitatieoverwegingen geconfronteerd worden met hoge tarieven bij het gebruik van het zwembad en van de sporthallen. De regeling is in het verleden gepresenteerd als een afbouwregeling. Deze afbouw is nog niet ingezet.

Bij de samenstelling van het nieuwe geïntegreerd subsidiestelsel wordt de regeling geëvalueerd waarbij de effectiviteit ervan kritisch wordt getoetst. De resultaten van de evaluatie van het gebruik van zwembad “de Waterloot” worden bij de evaluatie van de huurbijdrageregeling zwemsport meegenomen. De regeling wordt na de evaluatie geïntegreerd in het nieuwe subsidiestelsel, waarbij een koppeling tussen subsidies en tarieven een mogelijk alternatief kan zijn voor de voorgenomen afbouw van de regeling.

Overgangperiode

Het nieuwe subsidiebeleid dient per het jaar 2007 in te gaan. Om ervoor te zorgen dat in de jaren 2006 en 2007 al vooruitlopend op het nieuw sportsubsidiebeleid wordt gehandeld naar

de omschreven ontwikkelingen en behoeften, wordt voorgesteld om in 2005 en 2006 het subsidiebeleid voor de sport als een soort “overgangsregeling” aan te passen. Via een herverdeling van middelen binnen de programmabegroting van sport creëren we hiervoor de benodigde financiële ruimte van in totaal € 7.500. Daarbij wordt ingezet op de vorming van een sportstimuleringsfonds en op twee belangrijke, vaak genoemde knelpunten die er nu zijn in de Heldense sportwereld: de toenemende regel- en wetgeving en de kaderproblematiek. Verder wordt hiermee ook de samenwerking tussen verenigingen gestimuleerd. Genoemde items zijn geschikt voor een korte termijn-aanpak. Dat geldt niet voor knelpunten in de accommodatiesfeer of subsidiesfeer die een langer en zorgvuldig traject vereisen. De twee jaren waarin deze overgangsmaatregelen gelden, moeten beschouwd worden als een soort “pilot”. Het verloop ervan wordt geanalyseerd bij de voorbereidingen en besluitvorming rondom het uiteindelijke nieuwe subsidiestelsel. De tijdelijke subsidieaanpassing vindt als volgt plaats:

1. Vorming van een sportstimuleringsfonds met een budget van € 5.000 voor sportverenigingen en andere welzijnsorganisaties. Bedoeld voor:
 - a. Sportstimuleringsprojecten voor jeugd als aanvulling op de Sportexpresse. Ze dienen als doel te hebben de sportdeelname van de jeugd te vergroten of het sportaanbod te vernieuwen. Te denken valt aan bijv. sportinstuiven, sport-vakantieactiviteiten, sportclinics, streetsports. De activiteiten mogen geen onderdeel vormen of concurreren met de Sportexpresse.
 - b. Sportstimuleringsprojecten voor 55-plussers die als doel hebben om te stimuleren dat meer 55-plussers aan sport gaan doen en dat het aanbod van activiteiten gevarieerder wordt. Te denken valt aan het integreren van 55-plussers in sportverenigingen of het organiseren van sportinstuiven.
 - c. Integratie- en sportstimuleringsprojecten voor lichamelijk of geestelijk gehandicapten of mensen met een chronische ziekte. Dit met als doel om deelname aan de sport voor deze mensen te stimuleren of mogelijk te maken en om de kwaliteit van het sportaanbod te bevorderen. Te denken valt aan activiteiten die gericht zijn op instroming van deze mensen in een vereniging.Voor de projecten a, b en c geldt een bijdrage van 75% in de kosten tot een maximum van € 500. Voorwaarde is dat het géén bestaande initiatieven zijn, dat ze vernieuwend zijn en dat ze bestemd zijn voor de Heldense inwoners.
 - d. Subsidiëring van bijzondere sportevenementen of toernooien door verenigingen en organisaties uit de gemeente Helden op groot regionaal, provinciaal, nationaal of internationaal niveau. Subsidiëring in 50% van de organisatiekosten met maximum van € 100 (regionaal niveau), € 200 (provinciaal niveau) en € 400 (nationaal en internationaal niveau). Voorwaarden zijn dat de evenementen en toernooien toegankelijk zijn voor publiek tegen betaalbare prijzen, dat ze op Heldens grondgebied worden gehouden en dat de gemeente Helden als begunstiger/sponsor wordt vermeld in publicaties. Tevens mogen het geen reguliere, of jaarlijks terugkerende toernooien, tenzij ze een aantoonbaar topsport-karakter hebben.
 - e. Het bereiken van een structurele en duurzame samenwerking op horizontaal of verticaal niveau tussen (sport)verenigingen met als doel om de kwaliteit en levensvatbaarheid van de (sport)verenigingen in een kern te vergroten (horizontale samenwerking) of met als doel om de kwaliteit van sportverenigingen en hun sportaanbod verder te ontwikkelen (verticale samenwerking). Voor een succesvol afgerond samenwerkingsproject geldt een bijdrage van 75% in de kosten tot een maximum van € 500 voor de samenwerkende verenigingen. Als voorwaarde geldt dat het project geleid moet hebben tot een structurele, duurzame samenwerking, dat het begeleid is door het Huis voor de Sport of door de betreffende

sportbond en dat vooraf een samenwerkingsplan moet worden ingediend bij de gemeente. Op basis van dit plan zegt de gemeente al dan niet financiële medewerking toe die pas wordt verleend als het project volgens plan wordt afgerond.

Iedere vereniging kan in 2005 en in 2006 maximaal twee keer per jaar een aanvraag doen voor subsidiëring binnen dit sportstimuleringsfonds.

2. Subsidiëring van kadervorming voor van sportverenigingen die het volgende als doel hebben.

- De algemene kwaliteit van het vrijwillig kader in een vereniging of stichting vergroten. Te denken valt aan ondersteuningsprojecten voor vrijwilligers en/of bestuurders, de organisatie van gerichte thema- en informatiebijeenkomsten voor het vrijwilliger kader en projecten die de jongerenparticipatie bevorderen. Hieronder vallen geen activiteiten of projecten op sporttechnisch vlak, daar hierin al wordt voorzien in de bestaande subsidiëring van kadervorming.
- Het beter kunnen omgaan met de (toenemende) regel- en wetgeving. Te denken valt aan ondersteuningsprojecten, opleidingskosten of voorlichtingsbijeenkomsten met betrekking tot dit onderwerp.

Hiervoor reserveren wij een extra budget van € 2.500. Per project zal 50% van de kosten worden vergoed met een maximum van € 250. Als voorwaarde geldt dat de activiteiten gericht zijn op Heldense vrijwilligers, dat ze ten goede komen aan de Heldense sportwereld en dat de projecten op professioneel niveau worden uitgevoerd of ondersteund door bijv. sportbonden, sportkoepels, instellingen of instituten. In het geval van informatieavonden e.d. worden reis- en consumptiekosten niet vergoed.

Iedere vereniging kan in het jaar 2006 en 2007 maximaal een keer per jaar een subsidie aanvragen voor deze kadervorming met toepassing van het principe “die het eerst komt, die het eerst maalt”.

De uitvoering van beide regelingen gebeurt onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Door beleidsregels vast te stellen, kan adequaat en snel uitvoering worden gegeven richting de aanvragers.

Besluit 4.2

Operationeel

Per januari 2006 overgaan tot vorming van een tijdelijk sportstimuleringsfonds en tijdelijke subsidiëring van kadervormingsprojecten met voorwaarden en uitgangspunten zoals omschreven. Dekking van benodigde € 7.500 binnen de programmabegroting van sport.

Uitvoering: 2006 – 2007

TARIEVEN

Algemeen

Binnen de voorwaardenscheppende taak die de gemeenten hebben op het gebied van sportbeoefening, is de tarifiering een vrij onopvallend beleidsinstrument. Inwoners en sportverenigingen gaan ervan uit dat sportaccommodaties worden aangeboden tegen een gebruiksvergoeding die vaak ver onder de kostprijs ligt. Dit om een optimale toegankelijkheid en een maximaal maatschappelijk rendement te garanderen. Verenigingen

en inwoners zijn er zich vaak niet van bewust dat deze tarieven als het ware een indirecte subsidiëring zijn.

Wens voor herziening tariefberekening

De verhuur van en de tarieven voor de binnen- en buitensport zijn in de gemeente Helden verschillend en vertonen geen echte onderlinge relatie. Zo dekken de tarieven bij de groensport thans 10% van de totale gemeentelijke kosten voor onderhoud etc. terwijl de tarieven van de binnensport thans 18% dekken, maar dit wordt uiteindelijk respectievelijk 23% en 30% in 2007 als gevolg van de in 2004 doorgevoerde tariefverhoging.

Huurtarieven groensport

Behalve de gebruikelijke indexering, zijn de tarieven voor de groensportverenigingen al jaren niet meer verhoogd. Dit heeft te maken met onderhoudsafspraken die zijn gemaakt bij de totstandkoming van de bijzondere huurvoorwaarden in het begin van de jaren negentig. De afspraak gold toen onder andere dat de groensportverenigingen meer (financieel) verantwoordelijk werden gemaakt voor het onderhoud van de sportaccommodatie en velden, met als tegenprestatie van de gemeente dat de huren van de speelvelden voor een periode van minimaal 10 jaar niet zouden worden verhoogd en dat geen huur in rekening zou worden gebracht voor het gebruik van een trainingsveld.

Nu deze tien jaren zijn verstreken, wordt de huurtarieven bij de ontwikkeling van een nieuw subsidie- en tariefstelsel voor de sport in 2005/2006 nader bezien in relatie in combinatie met eventuele aanpassingen van de bijzondere huurvoorwaarden.

Besluit 4.3

Operationeel

De huurtarieven bij de gemeentelijke groensportaccommodaties nader bezien bij de ontwikkeling van een nieuw subsidie- en tariefstelsel.

Uitvoering: 2005 – 2006

Tariefkeuze

Het is voor de toekomst wenselijk om een uniforme kostprijsberekening te ontwikkelen, die als basis moet dienen voor het toekomstige tarievenbeleid. De grondslag voor de tariefberekening vormen de exploitatiekosten. Dit zijn in dit geval de kosten exclusief kapitaallasten, kosten van algemeen beheer en kosten van gemeentelijk personeel voor beleidsvorming en onderhoudsplanning. In het kader van het algemeen voorwaardenscheppend gemeentelijk beleid en het uitgangspunt dat sport betaalbaar moet blijven voor iedereen, dienen deze exclusieve kosten niet meegenomen te worden in een kostprijsberekening richting sportverenigingen en gebruikers. Een nader te bepalen percentage wordt vervolgens doorberekend naar de gebruikers, rekening houdend met uitkomsten bij het huidige tarief, het nieuwe tarief en het tarief van de omliggende gemeenten. Het niet doorberekend deel dient inzichtelijk te worden gemaakt en bestempeld te worden als een indirecte vorm van accommodatiesubsidie. Binnen het nieuwe tariefsysteem moet worden voorkomen dat gebruikers te maken krijgen met tarieven die jaarlijks sterk stijgen als gevolg van algemene en specifieke kostenontwikkelingen. Dit zou de bestaanszekerheid van sportverenigingen aantasten. Verder dienen grote verschillen in tarief per tak van sport zoveel als mogelijk voorkomen te worden.

Besluit 4.4

Operationeel

Herziening van tariefberekeningen voor binnen- en buitensport binnen nieuw te ontwikkelen subsidiestelsel en op basis van een reële en uniforme kostprijsberekening.

Uitvoering: 2005 - 2007

Uitgangspunten

Uitgangspunten voor de nieuwe tariefberekeningen zullen zijn:

- transparantie en eenvoud en administratief gemakkelijk te verwerken;
- werkelijke kosten relateren aan kostendekkendheid van tarief;
- mogelijke afstemming van tarieven met tarieven van particuliere zalen en sporthallen;
- geen afbrokkeling van toegankelijkheid van sport en van maatschappelijk rendement van accommodaties;
- geen onaanvaardbare financiële consequenties voor de verenigingen en gebruikers;
- het stimuleren van meervoudig gebruik van accommodaties.

Gehandicaptensport in Helden

Skaten en skeeleren in Helden

Voetbal in alle zes Heldense kernen

Badminton in Panningen

7. Thema 5: Breedtesport en topsport

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 8, 13, 14

Relatie breedtesport en topsport

Van topsport gaat een stimulerende werking uit naar de breedtesport. Dat is gunstig voor het lokale sportklimaat en voor de deelname aan de breedtesport. Topsport vormt een wezenlijke uitdaging voor de ontwikkeling van de sport in de volle breedte, zelfs in ongeorganiseerde vorm. Maar andersom versterkt de breedtesport ook de topsport. Door het versterken van sportverenigingen en het aanbieden en laten kennismaken met een integraal aanbod van sport door school, sportverenigingen en buurtvoorzieningen, kunnen talenten vroeg worden ontdekt. Dit heeft een gunstig effect op de verdere ontwikkeling en opleiding van talenten. Zonder een brede en goede basis is topsport vrijwel onmogelijk. Topsport kan dus niet zonder breedtesport, maar andersom is dit in praktijk minder het geval.

Breedtesporters ontlenen, vooral als publiek en via de media, veel plezier aan topsport, maar een groot deel van de sportbeoefenaars heeft geen relatie met een topsportclub.

Ondersteuning breedtesport

De breedtesport in Helden omhelst het hele pakket van activiteiten door verenigingen en instellingen op het gebied van sport en bewegen en alle voorzieningen die er zijn om dit op georganiseerd of ongeorganiseerd niveau mogelijk te maken.

In het gemeentelijk sportbeleid heeft de ondersteuning van de breedtesport in al haar facetten de prioriteit. Breedtesport is immers toegankelijk voor iedereen, kan op allerlei niveau's worden beoefend, bevordert hierdoor de leefbaarheid van de gemeente en leent zich uitstekend voor het bereiken van allerlei maatschappelijke doelen en effecten. Vandaar dat de structurele gemeentelijke financiële ondersteuning van de breedtesport blijft gehandhaafd, onder andere door subsidiëring van de verenigingen en andere instellingen en door het beschikbaar stellen van accommodaties en voorzieningen.

Ondersteuning topsport

Uitgezonderd de grote gemeenten, beperkt de gemeentelijke ondersteuning van de topsport in Nederland zich vaak tot het faciliteren en het voorwaarden scheppen. Dit omdat de topsport zich concentreert op een kleine groep van sportbeoefenaars en het gemeentelijke sportbeleid zich concentreert op de breedtesport. De uitvoering van het topsportbeleid wordt primair als een zaak van private partijen aangemerkt. Dat is tot op heden ook benadering van de gemeente Helden, alhoewel dit nooit beleidsmatig is vastgesteld. In deze nota wordt dan ook duidelijkheid verschaft over de benadering van de topsport door de gemeente.

1. De gemeente draagt zorg voor sportaccommodaties waar topsport bedreven kan worden met als uitgangspunt dat de accommodatie ook beschikbaar moet zijn voor andere sporten.
2. De topsport wordt niet structureel financieel ondersteund door de gemeente, tenzij het een topsportvereniging betreft die binnen de kadernota leefbaarheid in z'n algemeenheid wordt gesubsidieerd voor de jeugdsport en/of voor kadervorming.
3. Daar waar er bij specifieke projecten of bij accommodatievraagstukken een directe relatie of kruisbestuiving is met de breedtesport, kan de topsport of een topsportvereniging aansluiten in een eventuele incidentele financiële ondersteuning van de gemeente.

4. Verder kan topsport op incidenteel niveau worden ondersteund, als er sprake is van een duidelijk economisch belang voor de gemeente of subregio. Daarbij valt te denken aan aspecten van werkgelegenheid of bedrijfsvestigingen.
5. Topsportevenementen komen in aanmerking voor een gemeentelijke bijdrage, omdat een dergelijk evenement van promotionele waarde kan zijn voor de gemeente en omdat het voor het publiek de sportbeoefening in de breedte kan bevorderen. In deze vorm van ondersteuning is al voorzien in de omschreven herziening van het subsidiebeleid. De ondersteuning van topsport-evenementen kan overigens ook plaatsvinden in de vorm van sponsoring.
6. Toepassing van een hardheidsclausule bij uitzonderlijke sportprestaties, bijvoorbeeld bij deelname aan Europacup, Olympische spelen. Bij deze financiële ondersteuning wordt maatwerk toegepast.

Deze beleidslijn komt tegemoet aan de kaderstelling in het coalitieprogramma 2002 -2006 waarin is omschreven dat topsport met de goede afwegingen gefaciliteerd dient te worden, mede ter ondersteuning van de breedtesport.

Uit waardering voor de topsport in Helden wordt het pakket aan ondersteuning uitgebreid met de vorming van een bescheiden jaarlijks "topsport-fonds" waarin topsport-prestaties in aanmerking komen voor een waarderingsbijdrage van de gemeente Helden.

1. een bijdrage van € 100 aan een individuele topsporter die woonzaam is in Helden en die in een jaar/seizoen acteert op het hoogste nationaal senioren (amateur)niveau in een olympische en door het NOC*NSF erkende sport in competitieverband;
2. een bijdrage van € 100 aan een individuele topsporter die woonzaam is in Helden en die in een jaar/seizoen een of meerdere nationale persoonlijke titels behaalt op het senioren (amateur)niveau in een olympische en door NOC*NSF erkende sport.

Indien er een situatie is waarbij punt 1 en 2 samen van toepassing zijn, geldt een bijdrage van € 150.

De topsport op juniorenniveau wordt met dit systeem indirect bevorderd, omdat topsport op seniorenniveau niet of nauwelijks mogelijk is zonder een goede jeugdopleiding.

Met de genoemde bijdragen wordt gedeeltelijk tegemoet gekomen aan de bekostiging van onder andere voor deze individuele topsport noodzakelijke extra trainingsuren en reiskosten.

3. Een bijdrage van € 500 aan een Heldense sportvereniging die in een jaar/seizoen in clubverband actief is op het hoogste (amateur-) niveau in een olympische en door het NOC*NSF erkende sport.

Met een budget van € 2.000 kan uitvoering worden gegeven aan deze bescheiden aanvullende vorm van topsportondersteuning. De regeling dient periodiek te worden gepubliceerd.

Besluit 5.1

Operationeel

Uitvoering geven aan het topsportbeleid zoals hiervoor beschreven en hiervoor een bedrag van € 2.000 aanwenden binnen de programmabegroting van sport.

Uitvoering: per 2006.

Nieuwe sporten

Binnen de breedtesport past een beleid waarin nieuwe sporten een kans krijgen. Het is aan het particulier initiatief om nieuwe sporten in georganiseerd verband te introduceren in de gemeente Helden. De gemeente kan daarbij faciliteren in de accommodatie- of

voorzieningsfeer. Het zal echter niet zo zijn dat de gemeente voor iedere nieuwe sport per definitie een accommodatie aanlegt in een kern. Gebruik binnen bestaande sportaccommodaties in de gemeente Helden of meervoudig gebruik ervan is hierbij de eerste keuze. Als dit niet mogelijk is, dan zal al naar gelang het maatschappelijk rendement, het aanbod in de (sub)regio, de beschikbare financiën en de toekomstverwachtingen worden overwogen of de gemeente overgaat tot de aanleg van een nieuwe sportaccommodatie.

De gemeente ondersteunt de oprichting van nieuwe sportverenigingen in principe binnen het regulier leefbaarheidsbeleid. Dat wil zeggen dat de gemeente een bijdrage van maximaal € 400,00 levert aan de oprichtingskosten van een vereniging als deze lid wordt van een door het NOC*NSF erkende sportbond en als ze zich inschrijft in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Deze bijdrage wordt vanaf 2005 jaarlijks geïndexeerd. Met de vorming van een jeugdafdeling kan een nieuwe sportvereniging in aanmerking komen voor reguliere subsidiëring als ze aan enkele voorwaarden voldoet. *In het geval een nieuwe sportvereniging naar mening van de gemeente leidt tot een “overaanbod” in een kern, in de gemeente of in heel specifieke gevallen in de subregio, ziet de gemeente af van een ondersteuning in de oprichtingskosten en in de accommodatie-ondersteuning als dit van toepassing is.*

Sportstimulering

Op het gebied van sportstimulering kent de gemeente een twee-sporen beleid:

1. sportstimulering via subsidiëring per jeugdlid;
2. algemene sportstimulering via projecten (o.a. Sportexpresse, bewegingsproject voor ouderen).

Of een subsidie per jeugdlid per definitie leidt tot sportstimulering, wordt bij de herziening van het subsidiestelsel nader getoetst. Een verdere projectmatige aanpak bij sportstimulering is aan te bevelen. Deze aanpak is flexibel en kan direct inspelen op nieuwe ontwikkelingen, trends en behoeften. We zullen dan ook vooral de doelgroepen jeugd, ouderen en gehandicapten, maar ook mensen met een chronische ziekte via te ondersteunen projecten stimuleren om meer te gaan sporten en te bewegen. De uitvoering van de projecten dient te gebeuren door Vorkmeer, andere welzijnsinstellingen of organisaties. Verenigingen kunnen uiteraard ook zelf initiatieven nemen voor eigen, kleinschalige projecten die als doel hebben om mensen uit een van de doelgroepen te bewegen om te komen sporten bij hun vereniging. Dit kan mede worden beschouwd als een ledenwerfactie of een activiteit waarmee invulling wordt gegeven aan de functieverbreding van een sportvereniging.

De Sportexpresse

Het project de Sportexpresse nadert zijn laatste jaar van rijksfinanciering ingevolge de Regeling Breedtesportimpuls. Ingevolge de VWS-subsidievoorwaarden dient het project na 2006 structureel te worden ingebed in het gemeentelijk beleid. Gelet hierop, maar ook op de inmiddels bewezen waarde van het project, zal de gemeente het project met eigen middelen voortzetten of inbedden in het totale sport- of welzijnsbeleid. Daarbij wordt bekeken in hoeverre het mogelijk is om te komen tot een koppeling met de Brede School, met de buitenschoolse opvang en met de rijksregeling “Buurt, Onderwijs en Sport” en of het Sportexpresse-model daarbij ook kan worden toegepast bij muziek en kunst/cultuur (“muziekexpresse” en “kunstexpresse”). Ook wordt in overleg met het onderwijs onderzoek gedaan naar een intensiever gebruik van sportaccommodaties en sportvoorzieningen en het beter benutten van kansen op het gebied van samenwerking met sportverenigingen. In 2005-2006 wordt met alle betrokken partners bekeken in welke vorm dit gebeurt. Daarbij moet de samenwerking worden opgezocht met de gemeenten in de subregio, mede gezien

het feit dat vele leerlingen van het Bouwens van der Boijecollege die deelnemen aan de Sportexpresse afkomstig zijn uit gemeenten van de subregio.

Besluit 5.2

Operationeel

Samen met alle partners bekijken in welke vorm en met welke opzet de activiteiten binnen het project de Sportexpresse met eigen middelen na 2006 worden gecontinueerd en hierbij samenwerking zoeken met de gemeenten in de subregio.

Uitvoering: 2005 – 2006

Stimuleringsregeling Buurt-Onderwijs-Sport (BOS-driehoek)

Met de tijdelijke BOS-subsidieregeling wil het Ministerie van VWS de samenwerking tussen partijen uit buurt, onderwijs en sport op lokaal niveau stimuleren. Deze samenwerking moet resulteren in activiteiten die door middel van sport en bewegen (breedtesport) in de buurt een positieve impuls geven aan kwetsbare jongeren van 10 tot 19 jaar. Het kan resulteren in een afname van fysieke en sociale problemen van deze jongeren en van overlast die deze jongeren veroorzaken in de buurt. Gemeenten die kampen met één of meer van deze probleemsituaties, kunnen op basis van een wijkanalyse een subsidieaanvraag indienen.

De BOS-rijksimpuls loopt tot 2009 waarbij de looptijd van de subsidie 3 jaar is. Om te waarborgen dat de initiatieven bekliven, dienen gemeenten evenals bij de regeling Breedtesportimpuls de helft van de kosten mee te financieren.

Er wordt gestreefd om vóór 1 april 2006 een of meerdere aanvragen in te dienen binnen de beleidskaders van leefbaarheid en de nota “Jong zijn in Helden” en in overleg met de betrokken partijen. Daarbij wordt vooral de aandacht gericht op groepen jongeren die in bepaalde situaties voor overlast zorgen in de buurt en die bijvoorbeeld door het meervoudig gebruik van sportaccommodaties of via een jongerenparticipatieproject alternatieve tijdsbestedingen krijgen aangereikt. Zoals al vermeld wordt ook de mogelijkheid bekeken om het project “de Sportexpresse” te integreren in deze regeling.

Sporten en bewegen voor en door ouderen

Uit de demografische gegevens van de gemeente Helden blijkt dat de doelgroep ouderen in de komende jaren toeneemt. Het mag duidelijk zijn dat het beleid van sport en bewegen dient in te spelen op de groeiende groep ouderen vanaf 55 jaar. Dat gebeurt op de eerste plaats door in deze nota genoemde uitgangspunten en acties.

Ook in het zorg- en medisch circuit is vanwege het gezondheidsaspect veel aandacht voor sport en bewegen en worden mensen geactiveerd om meer te bewegen of om te blijven bewegen. En er zijn de ouderenverenigingen die ook een belangrijke bijdrage leveren aan activiteiten op het gebied van sport en bewegen. Denk aan de fietstochten, het koersballen en het wandelen die als activiteiten worden aangeboden door de ouderenverenigingen.

Uit deze opsomming blijkt dat er allerlei mogelijkheden zijn voor ouderen om te sporten en te bewegen op georganiseerd en op ongeorganiseerd niveau. *Dit totale pakket van sport en bewegen voor ouderen binnen het project “Wonen, zorg en welzijn” en binnen het verder te ontwikkelen ouderenbeleid met alle betrokken partijen wordt moet inzichtelijk worden gemaakt. Dit met als doel om deze activiteiten en initiatieven op elkaar af te kunnen stemmen, om ze uit te breiden en om te bekijken of samenwerking mogelijk of gewenst is.*

Hiermee kan worden bereikt dat de ouderen beter wegwijs worden gemaakt in een samenhangend aanbod van mogelijkheden van sport en bewegen, en dat de betreffende activiteiten hierdoor uiteindelijk bekender en toegankelijker worden voor hen en meer tegemoet komen aan de specifieke behoeften.

Sporten en bewegen door gehandicapten en mensen met een chronische aandoening

Sport en bewegen is, voor zover dat mogelijk is, ook belangrijk voor lichamelijk en geestelijk gehandicapten en voor mensen met een chronische aandoening. Het bevordert integratie, biedt bovenal plezier en voldoening en het kan de gezondheid bevorderen. In het uit te werken nieuwe subsidiestelsel kunnen sportverenigingen rekenen op een extra gemeentelijke financiële bijdrage indien ze op dit terrein actief zijn.

Verder is het belangrijk dat voorzieningen zoveel mogelijk bereikbaar en toegankelijk zijn voor lichamelijk gehandicapten. In de accommodatiesfeer is dit onder andere geregeld in het Bouwbesluit. Daar waar nodig moeten specifieke maatregelen worden genomen als een vereniging gehandicapte leden heeft of krijgt. Te denken valt aan aanpassing van kleedlokalen of het maken van een invalidentoilet. Dit is een eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen die de mogelijkheid hebben om bij externe fondsen hiervoor een bijdrage aan te vragen. De gemeente bewaakt dit aspect door het nadrukkelijk met de verenigingen te bespreken bij de plannen voor verbouwing, renovatie of nieuwbouw van een sportaccommodatie!

Wij sluiten bij deze doelgroep zoveel mogelijk aan op het omschreven beleid ten aanzien van ouderen. *Binnen het sportbeleid, het beleid van “wonen, zorg en welzijn” en het gehandicaptenbeleid gaan we allereerst een samenhangend aanbod van activiteiten voor deze doelgroep zichtbaar maken.* Dat doen we samen met de aanwezige belangengroepen, zoals bijvoorbeeld met het gehandicaptenplatform. Mede aan de hand hiervan wordt bepaald of er een aanvulling op deze activiteiten dient plaats te vinden. Daarbij wordt ook de behoefte onderzocht naar aangepast sporten door chronisch zieken en wordt bekeken of het “Sportexpresse-model” kan worden gehanteerd.

Bij het toekomstige sportbeleid voor ouderen en mensen met een beperking hanteren we de volgende algemene uitgangspunten.

- Een vraaggericht aanbod; laat ouderen en gehandicapten de regie over hun eigen leven behouden.
- Geschiktheid, toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van sportaccommodaties.
- Behoeftes aan sport in zorgverband, onder begeleiding van medisch deskundigen.
- De waarde van de sociale component van het sporten en bewegen voor ouderen en gehandicapten.
- Het mogelijk aansluiten bij projecten in (sub)regionaal verband omdat een adequaat aanbod voor bijv. aangepast sporten voor chronisch zieken niet in iedere gemeente mogelijk is.

Besluit 5.3

Middellange termijn

Huidig aanbod van activiteiten en initiatieven voor sport en bewegen voor ouderen, gehandicapten en mensen met een chronische ziekte samen met alle partijen inventariseren, op elkaar afstemmen en zonodig uitbreiden. Daarbij overwegen of het “Sportexpresse-model” kan worden gehanteerd.

Uitvoering: 2005 – 2009.

Ongeorganiseerde sport

Ongeorganiseerde sporters maken gebruik van de openbare ruimte zoals paden, velden, parken, pleinen en de straat waarbij de slogan “bewegen begint bij de voordeur” sterk van toepassing is. Deze slogan geeft de planologische aandacht aan die er voor sport en bewegen dient te zijn en past prima binnen het thema leefbaarheid en binnen de inhoud van de

Ontwikkelingsvisie 2000: ze benadrukt immers het belang van een goed evenwicht tussen wonen, werken en recreëren.

Bij nieuwe bestemmingsplannen, plannen voor renovatie van een buurt of bij de aanleg of het opknappen van wegen krijgt de slogan “bewegen begint bij de voordeur” in de toekomst in pro-actieve zin meer aandacht. Intensiever overleg bij de planvorming met de afdelingen Nieuwe Werken, Beheer Openbare Ruimte, Ruimtelijke Ordening en Welzijn is hierbij van belang.

Ongeorganiseerde sporters maken steeds meer gebruik van particuliere sportaccommodaties zoals tennishallen, sportscholen en golfterreinen, al dan niet gecombineerd met zorginstellingen en praktijken voor fysiotherapie, huisartsen etc. Het is van belang dat deze voorzieningen in de gemeente of in de regio aanwezig zijn. De gemeente benadert particuliere initiatieven op dit gebied positief en zal daarbij zoveel mogelijk pleiten voor krachtenbundeling en samenwerking. Vanwege de toenemende vraag naar mogelijkheden voor ongeorganiseerde sport, bekijken we in de toekomst nadrukkelijk de verhoudingen die er zijn tussen het aanbod van deze particuliere sportaccommodaties en het aanbod van de gemeentelijke sportaccommodaties. Daarbij zijn we alert op aspecten van overcapaciteit en oneigenlijke concurrentie.

Door de eigen binnen- en buitensportaccommodaties in de toekomst optimaler en meervoudig te gebruiken, geven we ook als gemeente meer ruimte voor de ongeorganiseerde sportbeoefening.

Besluit 5.4

Lange termijn

De slogan “bewegen begint bij de voordeur” structureel inbedden bij de totale gemeentelijke planvorming

Uitvoering: 2005 - 2014.

Paardensport in Panningen

Sportevenementen in gemeente Helden

8. Monitoring, meetbaarheid

Effecten leefbaarheid

De te meten effecten van sport en bewegen gericht op leefbaarheid krijgen een plek binnen de nog te ontwikkelen “paraplu-meting” van leefbaarheid.

Effecten georganiseerde sport

*Om de overige effecten voor een belangrijk deel te monitoren en te meten, passen we allereerst de methode toe van het NOC*NSF waarin via een “verenigingsmonitor” jaarlijks wordt gerapporteerd over de stand van zaken en de ontwikkelingen in de Nederlandse sportvereniging.* Deze rapportage wordt gevormd door gegevens die zijn verzameld met behulp van een uitgebreide vragenlijst, die verspreid over circa 300 sportverenigingen die lid zijn van het NOC*NSF. Een dergelijke monitor geeft een vrij volledig beeld met betrekking tot de georganiseerde sportbeoefening.

Deze periodieke rapportage heeft een tweeledige functie. Enerzijds is zij van betekenis met het oog op de beleidsvorming- en analyse bij zowel sportverenigingen als bij de gemeente. Anderzijds kan de rapportage een rol spelen bij de beoordeling en evaluatie van genomen beleidsmaatregelen. Door de herhaling kunnen ontwikkelingen duidelijk in beeld worden gebracht, waarbij de grootste gemene delers kunnen gaan fungeren als essentiële kengetallen. Bij deze verenigingsmonitor dient een structurele registratie en analyse van het ledenbestand van de sportverenigingen te worden meegenomen, met name om zicht te houden op de verdeling van de accommodatiecapaciteit.

We houden deze monitor als een 0-meting in 2005/2006 en herhalen deze in 2009.

Effecten sport en bewegen

Verder zal een monitoring en meting plaatsvinden via het Standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname (RSO: Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek). Hiermee wordt een representatief gedeelte van de inwoners bereikt en kan ook een beeld worden verschaft van onder andere de ongebonden sportbeoefening. Dit model is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van VWS in samenspraak met vele organisaties waaronder het Centraal Bureau voor Statistiek, Landelijke contactraad voor de Sport, NOC*NSF en het Nederlands Instituut voor Bewegen. Aan de hand van een te herhalen basisvraagstelling kan een sportdeelname-onderzoek plaatsvinden op landelijk en op gemeentelijk niveau. Doel van het RSO is om het grootschalig onderzoek naar sportdeelname te standarisieren, zodat onderzoeksresultaten onderling beter vergelijkbaar worden. Deze resultaten worden verzameld en beschikbaar gesteld aan andere gebruikers. Op termijn moet dit leiden tot een betrouwbaar, representatief beeld van de ontwikkeling van de sportdeelname in Nederland en de overeenkomsten en verschillen die hierin op lokaal niveau bestaan.

Ook dit onderzoek willen we op lokaal niveau als een 0-meting in 2006 houden en in 2009 herhalen. De resultaten van zowel de verenigingsmonitor als van het RSO-onderzoek worden verwerkt in de evaluatie van de sportnota in 2009.

9. Financiering

Zie gegevensbijlage voor nadere toelichting en achtergrondinformatie: blz. 21 t/m 25

Allereerst wordt verwezen naar de hierna volgende schematische samenvatting waarbij per besluit een eerste indicatie wordt gegeven van de financiële consequenties bij uitvoering ervan.

Natuurlijk wil ook de gemeente Helden haar sportbeleid tegen de laagst mogelijke kosten uitvoeren zonder dat daarbij de kwaliteit in het geding komt. In principe wordt uitgegaan van een uitvoering van het nieuw sportbeleid op basis van een budgettair neutraal verloop. Door aan de ene kant meer financiële ruimte te creëren kan aan de andere kant ruimte worden gemaakt voor nieuw sportbeleid. Een inventarisatie naar de fysieke toestand van de gemeentelijke sportkleedaccommodaties moet uitsluitsel geven in hoeverre er binnen dit uitgangspunt financiële ruimte is voor bekostiging van nieuwbouw of renovaties.

Besluit 6.1

Korte termijn

Een inventarisatie houden naar de fysieke toestand van de gemeentelijke sportkleedaccommodaties.

Uitvoering : 2005-2006

De financiële ruimte voor nieuw beleid kan allereerst worden gevonden bij het nieuwe geïntegreerd subsidie- en tarievenstelsel, waarbij de tarieven op basis van kostendekkendheid onder de loep worden genomen. Bij de vaststelling van de nieuwe huurtarieven voor binnen- en groensport moet worden bepaald tot welk percentage deze tarieven kostendekkend moeten zijn.

Verder kan een kritisch onderzoek naar de effectiviteit van de kosten leiden tot nieuwe financiële ruimte. Het is daarom gewenst om meer inzicht te krijgen in beleidseffecten op basis van betrouwbare metingen. Hierbij moet worden afgewogen in hoeverre bepaalde voorzieningen nog binnen het gemeentelijk sportbeleid een plaats krijgen. Bij deze afweging spelen het maatschappelijk rendement en de stand en ontwikkeling van het aantal en van de samenstelling van sportbeoefenaars een belangrijke rol. Het is daarom van belang dat deze gegevens en effecten vanuit een 0-meting zoveel mogelijk zichtbaar worden gemaakt, zodat er bijsturing van het sportbeleid kan plaatsvinden als de ontwikkelingen hierom vragen.

Financiële middelen voor het sportbeleid zijn ook mogelijk via overheveling van budgetten als bepaalde facetten van het sportbeleid leiden tot winst en effecten bij andere beleidsterreinen. We noemen bijvoorbeeld de gezondheidszorg, leefbaarheid en ruimtelijke ordening.

Tot slot wordt opgemerkt dat de haalbaarheid van de opgesomde acties in deze nota mede afhankelijk is van de integrale afweging, die gemaakt moet worden bij de samenstelling van de meerjarenbeleidsprogramma's.

Besluitenlijst voorontwerp ``Sport beweegt Helden``

Operationele besluiten Uitvoering in 2005 – 2007	No.	Blz.	Eerste indicatie financiering / financiële gevolgen indien mogelijk
Vanaf 2005 de behartigings- en adviesfunctie van de sportraad wijzigen in een coördinatie- en klankbordfunctie.	1.3	13	
Project “renovatie sportkleedaccommodaties” handhaven met als uitgangspunt een vergoeding van 100% van de materiaalkosten en een vergoeding van € 10,- per manuur . In 2006-2007 een besluit nemen over de toekomstige financiële medewerking van de gemeente bij groot onderhoud en renovatie van sportkleedaccommodaties.	2.5	19	
In 2005-2007 een besluit nemen over de wijze van bekostiging van nieuwbouw van gemeentelijke sportkleedaccommodaties.	2.6	19	
In 2005/2006 een nadere regeling uitwerken met als uitgangspunt dat de gemeente een garantie van maximaal 50% van investeringskosten tot een nader vast te stellen maximum van aanbiedt aan een vereniging die hierom verzoekt met als voorwaarde dat deze is gekoppeld aan een garantie van eveneens 50% van de Stichting Waarborgfonds Sport.	2.7	20	
Met ingang van 2006 bij de vervanging en aanschaf van gymzaalmaterialen op budgettair neutrale basis de basisinventarislijst gymzalen van de KVLO hanteren. In 2005/2006 een meerjaren-inrichtingsplan maken.	2.11	25	Budgettair neutraal.
De cursus “Vrijwilligers in de sport” voor de sportverenigingen herhalen en gratis aanbieden aan de sportverenigingen.	3.1	29	Kan worden gedekt binnen begroting: kosten maximaal € 2.000.
De subsidieregeling voor sporttechnische kadervorming evalueren bij de ontwikkeling van een nieuw subsidiestelsel voor de sport.	3.2	29	Nog niet bekend.
Vanaf 2006 twee maal per jaar een bestuurlijk overleg houden met de sportverenigingen. De gemeentelijke website vanaf 2005 actiever benutten als communicatiemiddel met sportverenigingen.	3.3	30	Uitvoering binnen bestaande middelen en capaciteit.
Ontwikkeling van een nieuw sportsubsidiebeleid waarin de tarieven zijn geïntegreerd en dat parallel loopt met de planning zoals omschreven in de kadernota leefbaarheid.	4.1	31	
Per januari 2006 overgaan tot vorming van een tijdelijk sportstimuleringsfonds en tijdelijke subsidiëring van kadervormingsprojecten met voorwaarden en uitgangspunten zoals omschreven. Dekking van benodigde € 7.500 binnen de programmabegroting van sport.	4.2	34	Dekking € 7.500 binnen programma sport in begroting 2006 en 2007

	<i>No.</i>	<i>Blz.</i>	<i>Eerste indicatie van financiële gevolgen</i>
De huurtarieven bij de gemeentelijke groensportaccommodaties nader bezien bij de ontwikkeling van een nieuw subsidie- en tariefstelsel.	4.3	35	
Herziening van tariefberekeningen voor binnen- en buitensport binnen nieuw te ontwikkelen subsidiestelsel en op basis van een reële en uniforme kostprijsberekening.	4.4	36	Nog niet bekend.
Uitvoering geven aan het topsportbeleid zoals hiervoor beschreven en hiervoor een bedrag van € 2.000 aanwenden binnen de programmabegroting van sport.	5.1	38	Dekking € 2.000 binnen programma sport in begroting 2005 en 2006
Samen met alle partners bekijken in welke vorm en met welke opzet de activiteiten binnen het project de Sportexpresse met eigen middelen na 2006 worden gecontinueerd en hierbij samenwerking zoeken met de gemeenten in de subregio.	5.2	40	Uitvoering binnen bestaand budget.
Een inventarisatie houden naar de fysieke toestand van de gemeentelijke sportkleedaccommodaties.	6.1	44	
<i>Middellange termijn besluiten Uitvoering in 2005 – 2009</i>			
Voorzieningen en maatregelen opnemen voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar bij de herziening van het gemeentelijk speelvoorzieningenplan.	1.1	11	Bekostiging binnen Ruimtelijke Ordening
Meervoudig gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties in de toekomst optimaliseren voor zover dat mogelijk is.	2.4	17	Minimaal budgettair neutraal verloop.
Huidig aanbod van activiteiten en initiatieven voor sport en bewegen voor ouderen, gehandicapten en mensen met een chronische ziekte samen met alle partijen inventariseren, afstemmen en zonodig uitbreiden. Daarbij overwegen of het “Sportexpresse-model” kan worden gehanteerd.	5.3	41	Nog niet bekend.
<i>Lange termijn besluiten Uitvoering in 2005 – 2014</i>			
Samenwerking van Heldense sportverenigingen bevorderen middels subsidiëring met als doel om te komen tot meer sterke en gezonde sportverenigingen of omniverenigingen in de toekomst.	1.2	12	Onderdeel van besluit 4.2
De vermelde vier criteria hanteren voor een basissportvoorziening en op basis hiervan een bijdrage leveren aan het onderhoud en de realisatie van basissportvoorzieningen. Secundaire voorzieningen aanmerken als een eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen.	2.1	15	
Centralisatie en clustering van (sport)accommodaties binnen de financiële mogelijkheden en onder de gestelde voorwaarden ondersteunen als dit een eigen keuze is van de desbetreffende vereniging(en). Het als gemeente pas aan de orde stellen als het maatschappelijk rendement van een gemeentelijke sportaccommodatie hiertoe aanleiding geeft.	2.2	15	
De instandhouding van een sportaccommodatie in een kern ter discussie stellen als één van de vier genoemde situaties zich voordoen.	2.3	16	
Onder voorwaarden medewerking verlenen aan een verdere of volledige privatisering van een buitensportaccommodatie als een vereniging dit zelf wenst.	2.8	21	

	<i>No.</i>	<i>Blz.</i>	<i>Eerste indicatie van financiële gevolgen</i>
Aanleg kunstgrasvelden overwegen bij centralisatie of clustering van sportaccommodaties en als de speelintensiteit de aanleg ervan volledig rechtvaardigt.	2.9	21	Budgettair neutraal verloop of kostenbesparing op langere termijn.
Bij toekomstige nieuwbouw van sportaccommodaties streven naar situering ervan aan de rand of in de directe nabijheid van de kern als dit mogelijk is.	2.10	22	
Indien van toepassing overleg voeren met de betrokken partijen over de volgende mogelijkheden: - de exploitatie en het beheer van bestaande en nieuwe gemeentelijke gymzalen die fysiek verbonden zijn aan gemeenschapshuizen overdragen aan de stichtingen die de gemeenschapshuizen exploiteren; - de exploitatie en het beheer van gymzaal de Riet overdragen aan Stichting THYAS; - de exploitatie en het beheer van MLK-gymzaal overdragen aan Stichting Prisma. De exploitatie en het beheer van gymzaal Wilhelminastraat in eigen handen houden	2.12	26	Budgettair neutraal verloop of kostenbesparing op langere termijn.
De slogan “bewegen begint bij de voordeur” structureel inbedden bij de totale gemeentelijke planvorming	5.4	42	Geen directe financiële gevolgen.

Atletiek en schoolsport in Helden

Tafeltennis in Panningen, Helden-Dorp en Koningslust

Danscentrum en sportcentra in gemeente Helden

Lijst bijbehorende bijlagen

1. Gegevensbijlage sportnota “Sport beweegt Helden”, Gemeente Helden.
2. Onderzoeksrapport binnensportvoorzieningen gemeente Helden van ISA-sport (NOC*NSF) d.d. juli 2004.
3. Verslag van informatieve bijeenkomst van commissie Ruimte & Sport met de sportraad, sportverenigingen en ongeorganiseerde sporters in het kader van de voorbereiding van de nieuwe sportnota, gehouden op 26 juni 2003.
4. Overzicht van reacties en ontvangen zienswijzen op het voorontwerp van de sportnota “Sport beweegt Helden”, verslagen van inspraakavonden met binnen- en buitensportverenigingen en andere instanties, d.d. maart 2005.
5. Beleidsplan Heldense Zwemvereniging, december 2004.

Bronnen en geraadpleegde literatuur sportnota “Sport beweegt Helden”

1. Onderzoeksrapport “Binnensportaccommodaties in de gemeente Helden” van Instituut voor Sportaccommodaties van NOC*NSF, juli 2004
2. Folder/uitgave “Welke toekomst heeft de sport in Helden” van gemeente Helden en Sportraad Helden, juni 2003
3. Verslag van informatieve bijeenkomst van commissie ruimte en sport met sportraad Helden, sportverenigingen en ongeorganiseerde sporters in het kader van de voorbereidingen van de nieuwe sportnota, 26 juni 2003.
4. Verslag en aanbevelingen “Heldense 55-plussers in beweging” van GGD Regio Noord- en Midden-Limburg, Vorkmeer en Gemeente Helden, juli 2004
5. Diverse sportnota’s en sportbeleidsnotities uit de jaren 2002, 2003 en 2004 van gemeenten uit Nederland.
6. Bevolkingsprognose ETIL van gemeente Helden, maart 2004.
7. Notitie “Kaderstelling sportbeleid” van commissie ruimte en sport, oktober 2003
8. Verslag LOT-bijeenkomst over “Dilemma’s sportbeleid”, 12 november 2003
9. Interviews met medewerkers van gemeente Helden die betrokken zijn bij de uitvoering van het sportbeleid.
10. Eigen interviews met Stichting Vorkmeer (directeur J. Custers), Sportexpresse (P. Stijnen en L. Kluitmans), Sportraad Helden (voorzitter J. Berkers), Stichting Prisma (directeur Th. Rutten) en Bouwens van der Boijecollege (adj. directeur H. Jacobs).
11. Landelijke verenigingsmonitor 2003 en de stand van zaken in de sportvereniging, NOC*NSF, januari 2004
12. Maatschappelijke waarde op maat, beleidskader sport 2001-2004, Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, januari 2004
13. Sportbuurtwerk, Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, januari 2004
14. Effectief in interactie, agenda 2003, Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen
15. Sport, bewegen en gezondheid; naar een actief kabinetsbeleid ter vergroting van de gezondheid door en bij sport en beweging, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, oktober 2001
16. Van specialist tot all-rounder; impulsen voor gemeentelijk sportbeleid, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 1998
17. Jaarboek Sport, beleid en onderzoek, W.J.H. Mulier Instituut, editie 2003
18. Uitgave Ledental NOC*NSF over 2003, april 2003
19. Uitgave “Peiling sportbeoefening 2002” op basis van de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek, maart 2003
20. Privatisering van sportaccommodaties; gevolgd en gevolgen, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, juli 2001
21. Brancherapport Welzijn en Sport over 2003, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mei 2003
22. Diverse artikels in uitgaves 2001 t/m 2004 van tijdschriften “sport & recreatie management”, “Landelijk Contact”, “Sportaccom”, “Sportclub”, “Sport/plus”, “Sportcomplex”, “Sportfacilities”,
23. Gemeentelijke beleidsnota’s waaronder Kadernota Leefbaarheid 2004-2006, Kinderopvang uit de kinderschoenen, Recreatie en toerisme, Jong zijn in Helden, lokaal Gezondheidsbeleid.
24. Ontwikkelingsvisie 2000, Gemeente Helden, voorjaar 2002

25. Bestuurskrachtmonitor Gemeente Helden, vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van de gemeente Helden op 25 juni 2001
26. Onderzoeksrapport “Leefbaarheid kernen in gemeente Helden”, Provinciale Bestuurscommissie Welzijnsplanning Limburg, februari 2000
27. Verslagen en eindrapportages van leefbaarheidsdiscussies in Grashoek, Koningslust en Egchel.
28. Polderen in de Peel; lokaal sociaal beleid in de gemeente Helden. Gemeente Helden, Vorkmeer en Symbiose, 2001
29. eindrapportage “Beleidskader welzijn, wonen en zorg voor ouderen in Helden”. Gemeente Helden, juli 2001.
30. Jongerenonderzoek 2001. Regionale rapportage resultaten scholierenonderzoek. Venlo: GGD Noord- en Midden-Limburg, 2003.
31. Coalitieprogramma Gemeente Helden 2002-2006
32. Algemene aanvullende subsidieverordening welzijn (gewijzigde versie)
33. Begrotingen 2003 en 2004 van gemeente Helden
34. Projectplan “Lokaal vrijwilligerswerk in de schijnwerper” van gemeenten Helden, Kessel, Maasbree en Meijel
35. Actieprogramma vraaggericht vrijwilligerswerk, Gemeente Helden, 2001
36. Eindrapportage “Vrijwilligerswerk op het platteland”. Van Vorkmeer, Symbiose en gemeente Helden, 2000
37. Onderzoeksrapport “Van onschatbare waarde; vrijwilligerswerk in de gemeente Helden. Van vorkmeer, Gemeente Helden en Symbiose, 1999
38. Meetlat Vrijwilligersbeleid; praktisch hulpmiddel voor organisaties bij het ontwikkelen en/of verbeteren van vrijwilligersbeleid. Geert Görtz (Symbiose), 2000
39. Praktijkvoorbeelden van het integratiebeleid, Amrit Consultancy, februari 2002
40. Jeugdmonitor Gemeente Helden, symbiose, november 2001
41. Gemeentelijk onderwijskansenplan gemeente Helden, 2002-2006
42. Sportnota provincie Limburg en provinciaal actieprogramma “Ontplooiing” van provincie Limburg, november 2004

Gemeente Helden, mei 2005